Serie nouă
mai 2014
5
(CLIV)
36 pagini
10 lei

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Adio, Theodor Grigoriu!
Muzică românească în SUA
Concursul "Brave claviaturi"
Premiile revistei "Actualitatea Muzicală"
Eurovision 2014 - "Planeta ciudaților"
Şlagărele României

În imagine: Laureații A.M.
foto: Sebastian Oros

Între idioritmie şi chinovialitate

Liviu DĂNCEANU

Să ne uităm cu atenţie la măştile şi chipurile muzicii savante de azi: dizarmonie gratuită, minimalism grotesc, softuri pe cât de alambicate pe atât de simpliste, alergie luciferică la sacru, la puritate şi, în general, la tradiţia imanentă, inextricabile contorsiuni semiografice sau, dimpotrivă, rudimente de partitură, pornoderiziune, monstruoase coabitări ori fuziuni şi, nu în ultimul rând, endemice escrocherii instalaţioniste. Un peisaj arid ce pare a fi mai mult selenar, decât terestru, pictat parcă din nerăbdare, dar şi din slăbiciunea de a pune totul sub semnul înţelegerii. Există o cuminţenie a minţii, când mintea devine simţitoare, pe care compozitorii, cred, au uitat-o. Ideal ar fi ca mintea să simtă şi inima să înţeleagă. Ar fi totuşi suficient ca prin voinţa creatorului toate să se facă neapărat înţelese de inimă după cum sunt gândite dinainte de minte, într-un răspuns. Iar dacă simţim cu adevărat nevoia de a afla un răspuns, să căutăm unul liniştit, aşezat în bună vecinătate cu celelalte răspunsuri de dinainte. Să fie, deci, un răspuns al nostru, pentru că noi trebuie să devenim răspunzători. Or, cu câtă răspundere este investit un opus abstract, fractal sau stocastic, ca să nu mai vorbim de o muzică implicată într-un happening show? Fără rezerve încerc să pricep câte ceva din spumoasa coregrafie socio-psiho-logică a compozitorului contemporan, întreprindere ce reclamă, să recunoaştem, veleităţi de funambul, adică un fin dozaj de conservatorism şi adaptabilitate, de durabilitate tradiţională şi disponibilitate primenitoare. Pe scurt, există autori idioritmici („de sine", din ce în ce mai mulţi, fiindcă însingurarea este, cum se spune, la modă) şi autori chinoviali („de obşte", pe cale de dispariţie, căci atunci când are o dimensiune comunitară, există credinţa conform căreia creaţia riscă să se oralizeze, devenind, astfel, anonimă). Mai precis, la chinoviali orientarea estetică, aspectele doctrinare şi chiar unele proiecte componistice sunt comune. La idioritmici numai apartenenţa la beneficiile breslei ori ale meseriei (şi nici acestea întotdeauna) sunt deolaltă. Deschise către chinovialitate au fost toate colectivităţile componistice consacrate de istoria muzicii, de la Ars Antiqua până la Grupul celor cinci sau cea de a doua şcoală vieneză, în timp ce idioritmia a fost exersată de imensa majoritate a compozitorilor contemporani. Pe de altă parte, chinovialitatea impune o relaţie aparte între maestru şi discipol. Alchimia dintre înţelepciunea învăţătorului şi ardoarea ucenicului este menită exclusiv athanorului dual. De unde şi cultul pentru călăuzitori. Idioritmicii, în absenţa unor povăţuitori, cu alte cuvinte, a unor modele umane şi profesionale, a unor dascăli de ştiinţă şi conştiinţă, cad ca muştele. (Iar cei ce practică divertismentul, uniţi în cuget şi simţire, răsar ca ciupercile). Aşa a ajuns muzica savantă azi un tărâm al tuturor dezbinărilor, unde trei compozitori dezvoltă patru sau mai multe orientări estetico-stilistice şi unde se manifestă o aprigă hemoragie de valori înspre gaura neagră a distrucţiei şi disoluţiei. În acest context esenţial vătămat, singura cale de ieşire este, probabil, recuperarea comuniunii, a lucrului împreună, tămăduitor şi roditor. Îngăduinţa înţeleaptă şi, mai ales, închegarea reciprocă. Într-un timp al individualismului devastator şi al materialismului stupefiant opţiunea pentru chinovial poate constitui o revelaţie, iar suspendarea euritmiei – o salutară evadare din recluziunea impusă de deja cronicul egoism auctorial.

DIN SUMAR

Adio, Theodor Grigoriu! 2-3
Lohengrin la ONB 5
Recital Bianca şi R. Manoleanu 7
Muzica românească în SUA 8
Brave claviaturi 9
Muzică corală 10-12
Recenzii 13
Premiile A.M. 16-19
Punctul pe j... azz 20
Baletul "Alba ca Zăpada" 21
Eurovision 2014 22-26
Ştiri 30
Ion Moise Bădulescu 31
Şlagărele României 32-33
Concerte 34-35
Pe micul ecran 36

Recviem pentru un singular arhitect al muzicii

În seara zilei de 20 mai 2014, cu un sfert de oră înainte de miezul nopții (exact ca mentorul său din tinerețe, George Enescu, dispărut în aceeaşi lună mai din primăvara lui 1955) a închis ochii săi blânzi, senini, umeziți poate de o suferință ascunsă, compozitorul şi muzicologul **Theodor Grigoriu.** Imprudența de a privi, pe geamul locuinței sale, schimbul de focuri de la Revoluția din 1989 (în zona Televiziunii Române), l-a costat „implantul" unor gloanțe răzlețe ce i-au sfârtecat trupul, fără putință de lecuire pâna la sfârşitul vieții. Timp de un sfert de veac, „muzicianul erou" a purtat cu sine, însemnele unei bătălii ascunse ce i-au răscolit organismul până în ultimele clipe. Cu umorul său temperat, a mărturisit că îndelungile condamnări de „arest la domiciliu" din motive de sănătate l-au obligat „să dea la iveală" partituri de referință ca Simfonia *Vocalizele mării*, ciclul pieselor pentru vioara *Bizanț după Bizanț*, suitele vocale de *Haikai*, cei *33 Psalmi* şi *Simfonia liturgică*. Dacă nu ar fi scris decât *Concertul Trinity* pentru vioară şi orchestră din ciclul *Bizanț după Bizanț*, poate că ar fi fost îndeajuns, să consemnăm o capodoperă a literaturii muzicale româneşti de care se va lega definitiv numele lui Theodor Grigoriu.

Copilul-minune din Galați (născut la 25 iulie 1926) s-a bucurat de doua „întâlniri" artistice capitale de-a lungul vieții sale:în tinerețe, de George Enescu şi la maturitate de regizorul de film şi teatru Liviu Ciulei. Primul l-a încurajat cu un premiu de compoziție la 17 ani (*Cvartetul nr. 1*), recomandându-i parcă să-l urmeze în marile partituri simfonice, al doilea – coleg de breaslă la Facultatea de arhitectură - l-a susținut în muzica de film şi de teatru. Ambii mentori au părăsit România, după ce i-au dat impulsul artistic *esențial* al carierei, lăsându-l pe Theodor Grigoriu să-şi urmeze singur destinul artistic.

Copiindu-i parcă la indigou, demersul creator enescian (apelul la citatul folcloric în prima etapă de lucrări, precum *Dans tătar*, *Pe Argeş în sus*, *Variațiuni simfonice pe un cântec de Anton Pann*, apoi apelul la idei sonore personale în restul lucrărilor simfonice, cu revenirea la izvoarele muzicii psaltice autohtone, cu apelul la eterofonia muzicii populare şi la unisonurile practicii muzicii vechi religioase) Theodor Grigoriu a dat la iveală *Omagii lui Enescu*, Orchestrațiile la lieduri şi suita *Impresii din copilărie*- obținând acea frescă a meditației grave cu adânci rădăcini în solul sensibilității poetice româneşti (admirabil ilustrată in *Preludiul la unison* enescian).

Contactul cu maestrul Liviu Ciulei nu i-a provocat doar paginile muzicale din *Erupția*, *Valurile Dunării* şi *Pădurea Spânzuraților* sau fundalurile sonore la piesele de teatru *Cum vă place*, *Leonte şi Lena* şi *Furtuna*, ci întreaga orientare spre muzica de film, unde Theodor Grigoriu a semnat peliculele *Dacii*, *Explozia*, *Ştefan cel Mare-Vaslui 1475*, *Neamul Şoimăreştilor*, *Aurel Vlaicu*, *Burebista*, *Frații Jderi*, *Vlaşinii* etc.

Theodor Grigoriu a mărturisit că „nu a scris decât ce a trăit", iar „părintele meu spiritual este Enescu". Aceste înalte idealuri le-a exprimat sonor în *Canti per Europa*, *Vis cosmic*, *Tristia*, *Cele patru anotimpuri*, *Pastorale şi idile transilvane*, *Recviem pentru o poetă (Iulia Haşdeu)*, *Columna modală*, *Polifonia bucolica*, pastitele şi sonatele instrumentale.

Înzestrat condeier şi eseist de vocație, *muzicologul* Theodor Grigoriu a lăsat posterității două cărți de suflet: *Muzica şi nimbul poeziei* şi *Vă rog, reveniți, dragi maeştri*. Pentru mine însă, Thedy a rostit o frază care a intrat în istorie: „*Dacă Viorel Cosma nu ar fi existat, trebuia inventat*" (introducere la lexiconul *Muzicienii români*, 1970).

Prin dispariția sa, am pierdut cel mai devotat şi adevărat prieten din viața mea. Iar muzica românească a sărăcit cu unul din cei mai de seamă reprezentanți ai generației de aur" post-enesciene.

Viorel COSMA

"Viața de creație",
continuitate în timp a destinului artistului dispărut - compozitorul Theodor Grigoriu

Grigore CONSTANTINESCU

Lucrând la o ultimă simfonie, rămasă neterminată, Maestrul Theodor Grigoriu a aşezat condeiul pe partitura în curs de elaborare, plecând în lumea „Marelui Dincolo". Privim din această tristă perspectivă a despărțirii definitive drumul parcurs, "viața de creație" a creatorului, descoperind reliefuri care te întâmpină. În ceea ce îl priveşte pe Theodor Grigoriu, alăturând muzicii pentru cvartet de coarde **Pe Argeş în sus** cu cea a simfoniei vocal-instrumentale **Vocalizele mării**, nu uităm anvergura temporal-cosmogonică ce învecinează în gând poemul **Vis cosmic** şi **Concertul pentru vioară "Trynity"**. Considerăm cu îndreptățire personalitatea artistului drept un model al componisticii româneşti definite în ultimele aproape şase decenii Urmărim derularea existenței sale schițând marginalii care, fără a ignora istoricul epocii, să acorde atenție creatorului. Cine era Teodor Grigoriu în decorul pregătitor al anilor 50'? Răspunsuri aflăm în scrisul memorialistic sau analitic ce-i poată semnătura. Referirile noastre sunt gânduri păstrate în volumele **Muzica şi Nimbul poeziei** (1986), ca şi în **Portretul** pentru Internet, două decenii mai târziu.

Căile de abordare la o asemenea cuprindere temporală, pot fi multiple. Pentru ce ne-a dăruit ar merita să poposim mai ales în preajma peisajelor inspiratoare care, totodată, prin opțiunile formulate, îl descriu pe artistul care le-a locuit ("*N-am scris decât ce am trăit"*). Personalitatea artistului este cea a unui privitor al arealului românesc, fapt consemnat în aproape toate muzicile sale, chiar şi atunci când orizontul limită abia se zăreşte. În acelaşi timp, Maestrul sondează istoria ca simbol al umanității, caută sensurile, cele foarte aproape de noi şi cele îndepărtate. Dintotdeauna un gânditor, artistul şi-a expus concepțiile privitoare la organizarea limbajelor sonore nu numai în formulări esențializate, ci şi în realitatea lucrărilor. Dincolo de cronologie, acest reper de dualitate teoretică şi autentificare practică ar putea fi **Columna modală** (1984-1985), aici *"…primordială fiind descifrarea ethosului închis…în primul rând înfățişarea unei lumi melodice…"* – cum ne spune creatorul. Mai târziu, într-un capitol concluziv al meditațiilor asupra muncii sale de artist, Theodor Grigoriu subliniază cu fermitate deosebirile între căutare şi trăire: *"Nu mi-am propus niciodată să fac din muzică un poligon de încercări şi nu cred că experimentul muzical poate fi considerat operă de artă; locul lui este în atelier."*

Lumea inspiratoare ce fecundează pagina cu portative ne apare extrem de diversă ca timp, spațiu şi idee. În călătoriile sale virtuale, adeseori compozitorul revine

asupra unui subiect, alcătuindu-i o pereche, ceea ce nu înseamnă repetare, deoarece este o perspectivă variată. Câteva enumerări pot fi, fără priorităţi sau ordine, Bizanţul, Ovidiu, Orfeu, Dumnezeirea, apele, spaţiul, antichitatea, determinând, după cum Maestrul o subliniază, perechi de **intuiţie-reaţie.** Legat de aceste sugestii, fără a-şi detalia sau epuiza panoramicul inspiraţiilor, Thedor Grigoriu a mărturisit întotdeauna o mare preţuire pentru drumurile în timp ale unor capodopere, ce ar putea fi continuate prin abordări aduse către timpul nostru. Sunt posibile trasee pe care încercăm să le conturăm. Nu există neapărat un început pornind de la ce spune artistul: *„Tradiţia este o zestre, un memorial al izbânzilor noastre pe plan sensibil*". Amintim asemenea priviri devenite imagini-sunete - Wagner - **Melodie infinită**, Verdi - **Il Dio Verdi** (versiune orchestrală a Cvartetului), Chopin - **Chopin orchestral (**piese celebre pentru un balet imaginar), Enescu – **Omagiu lui Enescu**, Perlea – Cvartetul devenit **Muzică op. 10,** dar şi **Tristia, In memoriam Ionel Perlea,** - Stan Golestan – Cvartetul 2 devenit **Concert în memoria lui Paul Dukas.** Enescu revine stăruitor, în multe translaţii sonore ("*Părintele meu spiritual este Enescu")*, de înveşmântări orchestrale, de la **Şapte cântece pe versuri de Clement Marot** la **Suita „Impresii din copilărie"**, la **Piesa polifonică**, semne de admiraţie profundă înspre personalitatea Orfeului moldav.

Dialogurile muzica timpurilor se continuă în lumea Anotimpurilor vieţii, trăiri pornite de la celebrele concertele ale lui Vivaldi şi ajunse la viziunea unor **Anotimpuri româneşti.** "*…proiectul vine din adolescenţă* – spune autorul – *mi-au trebuit câteva decenii să mă consacru realizării...mi-au trebuit câţiva ani să-l duc la bun sfârşit…"* Ne învecinăm aici cu ceea ce semnifică pentru Maestru natura – fie paşii purtaţi de-a lungul unui râu (Cvartetul devenit, orchestral, **Suita carpatină**), fie privind peisajul într-o mare rapsodie simfonică, **Pastorale şi idile transilvane** (despre care, compozitorul spune…"*În mijlocul naturii vaste, am putea merge pe a doua cale, urmând exemplul rapsozilor populari"), dar şi* nemărginirea apelor din simfonia coral-instrumentală **Vocalizele mării**.

Spaţiul imens al lumii ca sistem îl receptăm în **Vis Cosmic**, poem orchestral gândit cu decenii în urmă, când omul sfida înălţimile, "*…un studiu pe drumul unei evoluţii tehnice, având la bază o serie ondulată descoperită de compozitor..".* **Canti per Europa** nu este oare o ancorare în realitatea imediată, dar şi o premoniţie a actualităţii, la începutul altui mileniu? Vorbind despre această mare frescă sonoră europeană, legăm prin semnificaţie, trei lucrări; aceasta este prima, urmată **Simfonia liturgică** şi, mai recent, de **Mormântul lui Orfeu.** Sunt trei imagini ale angoasei în faţa distrugerii, un simbolic ţipăt de groază pentru pierderea Dresdei, "Veneţia nordului" sub bombardament, a catedralei "Sfânta Vineri" sub loviturile demolatorilor, a sepulcrului legendarului Orfeu sub agresiunea ploilor ce îl şterg de pe faţa pământului. Theodor Grigoriu le include într-o aceeaşi reacţie, ce aparţine şi posibilului arhitect care ar fi fost, dacă nu prefera calea muzicii.

Despre Ovidiu, simbol de destin poetic reverberând din antichitate, muzicianul sugerează un alt orizont de

trăire în **Elegia Pontica**. Preluând o epistolă a poetului, el îl readuce la viaţă prin cuvintele devenite cântec. Tot plecând de la Ovidiu, versurile **Elegiei a III-a** din **Tristia** îi apropie pe ascultători de poetul latin reconfigurat în continuare, aşa cum grăieşte epitaful său de pe statuia de la Constanţa, subiect al celor "două momente evocative" imaginate în ultimii ani, în **Ovidiu la Tomis**. Pe acelaşi orizont, compozitorul relaţionează antichitatea cu un subiect contemporan asociat cuvintelor lui Ovidiu, "*Celor a căror viaţă s-a spulberat pe ţărmuri străine*", astfel evocând pierderea marelui său muzician şi prieten Ionel Perlea.

Călătorind prin marginaţii, observăm că prima apropiere explicită de lumea orientului este lumească şi aparţine anilor tinereţii: **Variaţiunile pe o temă de Anton Pann**. Drumul a condus mai departe la cercetarea problematicii paleografiei bizantine şi a izvorât sub o înfăţişare complexă, aproape trei decenii mai târziu, în proiectul ciclului, "Bizanţ după Bizanț", ca ecou al viziunii inspiratoare venind de la Nicolae Iorga. Pe linia acestui proiect se situează sonatele **În marea trecere** (vioară solo), **Eterna întoarcere** (vioară şi pian) **Concertul "Tryinity"** (vioară şi orchestră), triadă a înţelepciunii în dialogul Occident-Orient. În anul 2000 calea ne ducea spre **Simfonia liturgică -** rugăciune de înmormântare a bisericii Sf. Vineri , urmând un alt inel ciclic. **Te deum,** partea a III-a, **Aeterna verba** călătoreşte spre prezent pe drumurile Bizanţului, *„omul e alcătuit după chipul lui Dumnezeu. Orice linie melodică omenească există, probabil, monumentală, de o amploare la care noi nu avem acces, în Creatorul nostru."* **Aeterna verba**, este o meditaţie liturgică pe textul unei rugăciuni din secolul I a creştinilor din Roma. Pe un plan sublimat şi limpezit în lumina trăirii, artistul se îndreaptă către acea lină **Scrisoare către păsări**, pentru voce acompaniată, pe cuvintele lui Sf. Francisc de Asisi. Am putea spune astfel că spirala credinţei urcă, sub culori diferite de gând, de-a lungul timpului şi istoriei, purificându-se în ciclul de **9 Haikai "Dincolo de tăcere",** ce îl are în centru pe Isus.

De-a lungul vieţii, despărţirile au existat, cu semnul lor tragic. Theodor Grigoriu se regăseşte în ele atunci când descifrează duhul sunător orfeic. În **Cvartetulu al II-lea**.– "*Orfeu, ajuns în Infern* – spune Maestrul -*, o strigă pe Euridice, ecoul îi repetă strigătul şi el are, o fracţiune de secundă, impresia că ea trăieşte. Secunda aceasta conţine în ea totul şi nimic. Este un efect abisal al jocului inocent al ecoului"*

Ideea de pereche se transpune însă şi în ceea ce Theodor Grigoriu se defineşte a fi un "contrapunct între muzică şi imagine". Suntem într-un alt domeniu al creaţiei sale, care l-a atras cu o insistenţă aparte – cinematografia şi teatrul. După propriile opţiuni, numim aici două repere – cea cu Henri Colpi (filmul **Codin**) şi, ca sumă a colaborărilor, cea cu Liviu Ciulei (filmul **Pădurea spânzuraţilor**). Desigur am putea vorbi şi de muzica de teatru, pentru care artistul s-a arătat foarte exigent în selecţia autorilor şi a regizorilor (Moliere şi Gabriel Negri, Shakespeare şi Berechet, Ciulei, Rostand şi Moisescu, Sadoveanu şi Penciulescu, Buchner şi din nou Ciulei). De fapt, *dincolo de tăcere* există celălalt om, teoreticianul, esteticianul, căutătorul, călătorul. Ne oprim acum tot la un gând al celui omagiat acum, la despărţire :

"Cuvântul cheie în opera de artă rămâne ***inspiraţia****, cu toate ironiile noastre, ea ţine de miracolul vieţii şi însoţeşte spiritele noastre cu vocaţie creatoare."*

Sena Hidaka, prim-balerină a Baletului Național Român

Pe scena Operei Naționale București, japoneza **Sena Hidaka** a primit titlul de prim-balerină a Baletului Național Român, miercuri, 26 februarie, la finalul baletului *Don Quijote*, spectacol în care balerina a interpretat, pentru prima oară în cariera sa, rolul principal - Kitri. Distincția i-a fost înmânată de către directorul artistic al Baletului Național Român, **Johan Kobborg**, moment precedat de rostirea cuvantului de *Laudatio*.

Una dintre cele mai talentate balerine ale Operei Naționale Bucureşti, ***Sena Hidaka****, se dăruieşte într-un mod exemplar fiecărui rol. Talentul ei, internațional cunoscut, este unic nu doar prin tehnica excelentă, ci şi prin interpretarea plină de originalitate şi de grație. Voi urma îndeaproape, cu emoție şi mândrie, dezvoltarea artistică a Senei Hidaka, unul dintre dansatorii de frunte ai Baletului Național Roman, o artistă prețuită de colegi şi public deopotrivă,* a declarat Johan Kobborg, director artistic al Baletului Național Român.

Balerina Sena Hidaka este absolventă a Academiei *Vaganova* din Sankt Petersburg (Rusia), una dintre cele mai renumite şcoli de balet din lume. Balerina, de doar 22 de ani, s-a alăturat echipei Operei Naționale Bucureşti în anul 2011, iar până în prezent repertoriul artistei cuprinde roluri din baletele *Don Quojite, Giselle, Baiadera, Corsarul, Spărgătorul de nuci, La Sylphide etc.*

Următorul spectacol pe scena Operei Naționale Bucureşti în care poate fi urmărită balerina Sena Hidaka este baletul ***Femei*** în coregrafia lui Gheorghe Iancu – 12 martie.

Johan Kobborg, fost prim-solist al Baletului Regal Danez şi al Baletului Regal din Londra, a devenit director artistic al Baletului Național Român în luna ianuarie 2014.

În ultimii ani, Johan Kobborg s-a remarcat în paralel şi în calitate de coregraf, lucrările sale fiind prezentate de Baletul Regal din Londra, Baletul Teatrului Balşoi din Moscova, Baletul Regal din Noua Zeelandă etc. În anul 2009, spectacolul său *La Sylphide* de la Teatrul Balşoi a fost nominalizat la Premiul „Masca de Aur" la Moscova pentru cel mai bun spectacol al anului. La Opera Națională Bucureşti, Johan Kobborg a montat baletul ***La Sylphide***, în luna Mai 2014.

Tinerețe şi adevăr

Mircea ŞTEFĂNESCU

Violonista **GEORGETA-IOANA IORDACHE** a susținut un recital în compania pianistei Verona Maier, luni 10 martie 2014, la sala „Adrian Tomescu" din incinta Colegiului Național de Muzică „George Enescu."

De o condiție artistică superioară, interpretarea a fost vie, puternică, vibrantă şi neîncetat evocatoare. Am văzut în Georgeta-Ioana Iordache nu numai o instrumentistă de certă performanță, ci şi o prezență scenică în măsură să potențeze imbucurător efectul ideatic şi de viață dintr-o partitură sau alta.

Sunetul său nobil, distinct, şi cu densități diamantine este plasat la înălțime, şi aici nu este nicidecum vorba de registrul instrumental. Georgeta-Ioana Iordache, evoluează cu vioara sa într-un permanent flux de frumuseți îndatoritoare. Ceea ce am urmărit cu o suprindere de nestăpânit este precizia cu care violonista utilizează arcuşul, termen care de regulă se referă la acuratețea pe tastieră. La Georgeta-Ioana Iordache, fără a se impieta asupra echilibrelor sonore de ansamblu, arcuşul este acționat cu amploare de rol principal în această frumoasă realitate neaşteptată şi impresionantă în acelaşi timp.

Am văzut cum arcuşul, ca un diapazon sensibil şi viguros, primeşte şi transmite prin voința şi cu arta interpretei afirmarea înțelesurilor, scintilațiilor, umbrelor şi spațiilor luminiscente, de virtuozitate şi de cantilenă.

Spun toate acestea, pentru că Georgeta-Ioana Iordache este o violonistă cu largi şi reale disponibilități tehnice şi interpretative, este fremătătoare, fermă, inteligentă şi în mod volitiv şi în mod mental.

Georgeta-Ioana Iordache are 20 de ani. Studiază vioara de la 6 ani. La început cu profesoara Magdalena Ursu, la Liceul de muzică „Dinu Lipatti" şi apoi la Colegiul Național de Muzică „George Enescu" la clasa profesoarei Elena Baltaga. În prezent este studentă în anul I la Hochschule fur Musik und Tanz din Köln, la clasa profesorului Emilian Pedicuță. Tânăra violonistă a fost distinsă an de an, la concursurile şi olimpiadele şcolare, iar în 2008 la primul său turneu în Italia primeşte Marele Premiu Absolut la Concursul European Gianluca Campochiaro.

La recitalul din seara zilei de 10 martie, în program au figurat **Andante** şi **Allegro** din **Sonata II-a pentru volină solo** de J. S. Bach, **Capriciul nr. 17** de Niccolo Paganini, părțile 2 şi 3 din **Concertul nr. 4 pentru vioară** –cu acompaniament de pian – **Sonata pentru pian şi vioară op. 12, nr. 2 în La major** de L. van Beethoven şi **Rapsodia de concert Tzigane** de Maurice Ravel.

Ascultând-o pe Georgeta-Ioana Iordache, i-am simțit în toate aceste interpretări, zbaterea de aripi, ca un sunet fundamental. Pe plan psichosomatic Georgeta-Ioana Iordache este însăşi o natură artistică, o natură muzicală adevărată şi în prezența ei pe podium, împreună cu vioara căreia îi este dedicată, toate se constituie ca atare. Şi dacă am fi fost pe vremea lui Mozart, i-aş fi făcut o reverență.

O remarcă specială merită să fie adresată pianistei Verona Maier, care a asigurat nu numai părțile de acompaniament, dar s-a şi implicat cu o participare de valoare.

„Lohengrin” la Opera Națională București

Mihai-Alexandru CANCIOVICI

Spectacolul „Lohengrin” de Wagner, prezentat în premieră în 2011 la Festivalul G. Enescu, a fost reluat, după o absență de aproape doi ani, evenimentul fiind resimțit de melomani ca o premieră mult așteptată.

La timpul potrivit am făcut o cronică a producției respective, pe care o consider o mare reușită. Opera „Lohengrin” constituie o lucrare specială în repertoriul wagnerian, având conotații profund religioase, creștine și degajând în întregul ei o atmosferă de sacru, de mister, de legendă. Concepția regizorală îi aparține lui Ștefan Neagrău, un artist matur și serios, care a înțeles sensurile simbolurilor wagneriene dar mai ales ale ideilor construcției compozitorului ce pledează pentru puritate și credință în dragoste, pentru încredere între oameni, pentru noblețea și autenticitatea sentimentelor și a trainiciei acestora. În acest construct wagnerian se confruntă în mod dramatic forțele binelui, ale încrederii și credinței adevărate cu cele ale tenebrelor, ale puterilor malefice care vor să distrugă credința și valorile morale ale dragostei.

Spectacolul este prezentat într-o cheie modernă prin niște modalități tehnice de realizare (decor sublimat și minimal sobru și discret creat de Adriana Urmuzescu, care este și realizatoarea costumelor de bun gust, având o cromatică adecvată), lumini sugestive care evidențiază stări de fapte, relații inter-umane, realizând o întreagă atmosferă (aparținând lui Cătălin Ionescu – Arbore), dar rămâne în esență o montare clasică, în stil wagnerian ce respectă concepția compozitorului. După opinia noastră, această nouă înscenare devine emblematică pentru evoluția teatrului liric de la tradiție la modernitate, pentru că ea respectă și nu trădează în nici într-un caz întreaga ideatică și filozofie a marelui compozitor german. Numai astfel, vedem noi integralitatea unei producții de tip contemporan într-un model tradițional, prin acel respect profund pe care un creator de spectacol trebuie să-l aibe față de autor.

Spectacolul a beneficiat de o echipă de interpreți unitară care a contribuit de-a lungul puținelor reprezentații, care s-au dat pe scenă la realizarea unui act de cultură muzicală, demn de relevat.

Protagonistul serii a fost tenorul clujean Marius Vlad Budoiu, un artist cultivat și muzical care a înțeles să aducă partitura la glasul lui, nuanțând-o cu rafinament. Stăpânește bine limba germană, ceea ce îi oferă știința de a pune accentele din fraza muzicală într-o manieră specială, respectând cu strictețe partitura. Are datele personajului, este elegant și degajă prin apariție și prezență o atmosferă mistică.

I-a fost parteneră în Elsa, Iulia Isaev, care și-a demonstrat și aici inteligența cu care-și conduce glasul într-o partitură wagneriană dificilă. A cântat rafinat și sensibil în visul Elsei și în duetul cu Ortrud din actul al II-lea, dar a reușit să redea câteva accente dramatice importante și în duetul cu Lohengrin din actul al II-lea. Are note pianissime frumoase și mai ales o trăire pe glas care o înnobilează.

Excelent a fost cuplul malefic al forțelor tenebrelor: Ortrud – Telramund care în actul al doilea a realizat un duet de un profund dramatism.

Soprana Madeleine Pascu ne face aici o demonstrație de profesionalism pe o partitură extrem de dificilă care-i solicită acutul și nuanțele profund dramatice. Vocea ei a evoluat, a avut un acut susținut, fără a fi strident. Este o interpretă ideală a rolului, reușind să sugereze laturile sale definitorii: diabolism, lingușire și prefăcătorie, insinuare și nesinceritate, ură și invidie.

A secondat-o în mod corespunzător bas-baritonul Valentin Vasiliu, al cărui timbru cu o culoare neagră se pretează foarte bine la greaua partitură. El stăpânește rolul și se angajează într-o interpretare elocventă, străduindu-se să-l ducă la capăt cu onestitate. Este un actor excelent, ceea ce îl ajută imens să-și perfecționeze continuu compoziția.

În regele Henric I-am ascultat pe basul Horia Sandu, un interpret preocupat să fie permanent la o înaltă cotă. Este muzical și nuanțat și aceste date îi oferă posibilitatea de a se achita onorabil de o grea misiune.

În heraldul tânărul bariton Vasile Chișiu a fost într-o notă corectă și sobră.

Stelian Olariu dirijează corul de o viață cu același devotament, acest organism demonstrând un înalt profesionalism pentru actul creației wagneriene. Corul a devenit un interpret important al operei, fiind condus cu inteligență de regizor în spațiul scenic, integrându-se adecvat dramaturgiei spectacolului.

Surpriza serii a fost dirijorul grec oaspete Myron Michailidis, directorul Operei din Atena. După opinia noastră, maestrul Michailidis este un muzician extrem de subtil care a înțeles partitura wagneriană la palierele ei de adâncime, străduindu-se să ofere o interpretare adecvată ce a urmărit nuanțat culorile timbrale hieratice, atmosfera de mister și magie a muzicii. El a dat orchestrei rotunjime, trecând cu dezinvoltură de la desfășurările ample, somptuoase, chiar grandioase, la acea atmosferă magică, misterioasă ce se degajă din fraza muzicală. Știe să urmărească soliștii și să-i conducă pe o cale bună, este atent la nuanțele stilistice ale partiturii, fiind un profesionist de mare clasă. Felicităm conducerea Operei de a-l invita pe acest important muzician la București, într-o lucrare wagneriană dificilă și-l mai așteptăm și cu alte ocazii.

Considerăm benefică această reprogramare a capodoperei wagneriene, dar ne exprimăm pe această cale speranța că o vom mai revedea mai des, întrucât spectacolul se impune ca o mare reușită a Operei Naționale într-un moment când în lume montările operei suferă distorsiuni și adaptări nefericite. Considerăm chiar, că spectacolul bucureștean poate fi etalat cu onoare pe multe scene ale lumii, ar putea fi retransmis și la postul de muzică clasică Mezzo, fiind un model de înscenare contemporană a unei lucrări romantice de anvergură.

Am susținut întotdeauna că apropierea de muzica lui Wagner se poate face numai printr-o continuă și adecvată cultură muzicală a publicului, fiind asigurată, fără îndoială, de numeroase audiții, vizionări ale lucrărilor wagneriene care vor contribui la educația spectatorilor și mai ales la familiarizarea acestora cu opera marelui compozitor german.

De la Bach la contemporani

Carmen MANEA

Pe podiumul de concert al sălii *G. Enescu* a UNMB, s-a desfăşurat în 8 mai 2014 recitalul cameral al studenţilor claselor de vioară a prof. univ. dr. Gabriel Croitoru şi a lect. univ. dr. Ioana Croitoru. Dacă în alţi ani, tinerii violonişti au interpretat creaţii dedicate instrumentului solist, de data aceasta ei au prezentat lucrări pentru două, trei şi patru viori (cu acompaniament de clavecin sau pian, ori fără acompaniament, în funcţie de repertoriul abordat). Ideea de a-i pune să cânte împreună la ora de instrument şi pe scenă, ni s-a părut benefică şi originală în acelaşi timp; este o modalitate inedită, ce contribuie semnificativ la îmbogăţirea repertoriului şi a experienţei instrumentale a studenţilor din ciclul de licenţă şi master. Am apreciat în egală măsură alegerea atentă şi varietatea repertoriului, cât şi nivelul artistic superior al interpretării propriu-zise.

Programul a debutat cu lucrări din perioada preclasică. *Triosonata nr. 3 BVW 1038 în sol major* de J. S. Bach a fost redată convingător de studenţii Cătălin Anton, Andreea Crăciunescu şi Ştefan Evanghelie, alături de asist. univ. Clementina Ciucu la clavecin; *Sonata opus. 4 nr. 6 pentru două viori şi clavecin* de A. Corelli le-a adus în prim plan pe violonistele Ruxandra Cuptor şi Sânziana Dobrovicescu şi pe Clementina Ciucu; *Sonata nr. 7 pentru două viori şi clavecin* de G. F. Haendel a fost prezentată de Marius Niţu, Arpad Fejer şi Clementina Ciucu. Din epoca clasicismul muzical a figurat *Sonata KV 310* de W.A. Mozart (într-un aranjament pentru două viori), în versiunea plină de farmec şi culoare realizată de studentele Andra Andrei şi Cristina Şarpe. Au urmat două lucrări de anvergură instrumentală: *Duo concertant în re major* de L. Spohr cu Ana–Maria Marian şi Radu Barabancea şi *Duo concertant opus 57* de Ch. de Beriot, cu Radu Buimistru şi Alexandru Mihai. În *Suita opus 71 pentru două viori şi pian* de M. Moszkowski i-am admirat pe studenţii Iulia Dorobont-Benke şi Laura Şandru, acompaniaţi la pian pe lect. univ. dr. Viorica Boerescu. O schimbare de atmosferă a fost realizată prin intermediul lucrării *Ragtime* de Scott Joplin (în aranjamentul lui Igor Frolov) de către studenţii Florian Cristea şi Cristi Chiru (acompaniaţi la pian de Clementina Ciucu). Din repertoriul muzicii sec. XX au mai fost selectate lucrări spectaculoase şi dificile precum *Sonatina per due violini* de Boguslaw Schaeffer, cu Andreea Bernevic şi Iulia Bândilă şi *Concert-Caprice pentru două viori* de Johan Halvorsen, redat cu fantezie şi strălucire de Sabin Penea şi Simina Croitoru. În continuare, programul a cuprins lucrări dedicate formaţiei alcătuite din patru viori. Am ascultat *Concertul în fa major* de A. Vivaldi, cu studenţii Ruxandra Cuptor, Andreea Crăciunescu, Ştefan Evanghelie şi Cătălin Anton (acompaniaţi la clavecin de asist. univ. Clementina Ciucu). A urmat celebrul *Capriciu nr. 24* de N. Paganini (în aranjamentul pentru patru viori realizat de Ioana şi Gabriel Croitoru), redat cu impetuozitate şi vervă de studenţii Florian Cristea, Radu Buimistru, Cristi Chiru şi Alexandru Mihai. Versiunea interpretativă a celor *Patru melodii sileziene* de Witold Lutoslawski, realizată de Andreea Bernevic, Iulia Bândilă, Marius Niţu şi Arpad Fejer, s-a bucurat de aprecierea publicului. Spre bucuria celor prezenţi în sală, în program a figurat şi inspiratul *Dans ţărănesc* de C. Dimitrescu (în aranjamentul Ioanei şi a lui Gabriel Croitoru), redat într-o manieră antrenantă şi cuceritoare de Andra Andrei, Cristina Şarpe, Laura Şandru şi Iulia Dorobont-Benke. Recitalul s-a încheiat cu lucrarea *Ah! Vous dirai-je maman* de Charles Dancla, în care violoniştii Simina Croitoru, Sabin Penea, Ana-Maria Marian şi Radu Barabancea au demonstrat convingător că se situează la un nivel instrumental şi artistic foarte înalt, că au experienţă scenică îndelungată şi că pot să confere interpretării creativitate şi caracter de unicat. Recitalul cameral al claselor de vioară a soţilor Ioana şi Gabriel Croitoru a dezvăluit pasiunea şi profesionalismul cu care aceştia îşi îndrumă studenţii, precum şi interesul pentru îmbogăţirea repertoriului şi a experienţei artistice a tinerilor, care în perspectiva carierei (ca solişti şi membri în ansambluri camerale şi orchestrale), au nevoie de o pregătire muzicală complexă. Meritorie ni s-a părut şi preocuparea de a realiza aranjamente pentru formaţii de două, respectiv de patru viori, a unor lucrări importante din repertoriul muzicii universale şi româneşti. Dacă în anii precedenţi, cei doi maeştri au realizat cu clasele de studenţi recitaluri tematice dedicate unor creatori reprezentativi precum Paganini, Sarasate şi Kreisler (în care violoniştii au evoluat ca solişti), a venit rândul abordării repertoriului cameral. Recitalul de pe scena UNMB a demonstrat o fericită îmbinare a activităţii didactice cu aceea artistică şi de formare profesională a tinerilor muzicieni. Spectatorii care au participat la eveniment, au apreciat interpretarea de înalt nivel a studenţilor, precum şi postura inedită în care aceştia au evoluat pe scenă; o iniţiativă excelentă care ar trebui preluată în anii următori şi de alte clase de instrument.

Ceasurile liedului şi melodiei

Grigore CONSTANTINESCU

Am mai trăit, în preajma prietenilor mei de muzică, **Bianca şi Remus Manoleanu**, asemenea plăcute ceasuri. Dar, aşa cum ceea ce presupune măsurarea ceasurilor în timp, niciodată nu sunt prea multe aceste treceri, într-un program de recital, de la început spre final, şi nici nu le-am mulțumit îndeajuns pentru darul primit de la ei. Gândurile mele, aşternute ca o scrisoare, în miez de noapte, când dăm timpului… timp, pentru a recâştiga cele trăite, recuperează acum astfel de ceasuri ale liedurilor, ale melodiilor, într-o apropiată învecinare, cu ambianțe deosebite, sala de audiții a Centrului cultural din Slobozia sau ambientul cupolat al Ateneului Român.

Primul timp al ceasurilor liedului s-a înfăptuit nu de mult, la Festivalul "Ionel Perlea" de la Slobozia, în mijlocul lunii mai a acestui an, când cei doi artişti omagiau în recitalul lor arta meşterului austriac Richard Strauss, la împlinirea a mai mult de un secol de la venirea în mijlocul romanticilor, dar şi la jumătate de veac de la plecarea sa în veşnicie. Au ales un florilegiu liedistic, cu momente anume pentru un gest de admirație şi dragoste. Bianca Manoleanu a avut prudența avertizărilor, anunțând simbolul-temă al fiecărui lied, netezind calea înțelegerii lor. Mai întâi, meditații shakespeareene din orizonturile trăirilor Opheliei, fiecare ascultător închipuindu-le în felul său. Interpreții sau întors apoi spre peisajul sentimental al naturii şi sunetul vestitor de duioasă bucurie, cu **Kling** (op. 48 nr.3), zâmbind; mergeau împreună pe calea sentimentelor, la fiecare clipă găsind nuanța deosebirii versurilor cântate, pe sugestiile lui Feliz Dahn, Julius Dahn, Gustav Falke, călăuziți de Strauss spre limpede sau trist sau duios. Aşteptam, nu degeaba, să treacă fiecare moment, pentru a ajunge la ultima lor promisiune care, de fapt, era cea a unei continuități dorite, cu minunatul **Morgen**, continuitate oferită mie în taină, celui ce îşi aminteşte acum veşnicul "mâine". Trăiam o dublă ascultare, vocea pianului şi pianul vocii, cei doi urmărind cuvântul spus prin sunet, de la unul spre celălalt. Desigur, atât Bianca Manoleanu cât şi Remus Manoleanu împodobesc un parteneriat de lungă durată, ce şi-a pus amprenta pe ceea ce poate fi definit, finalmente, ca stil personal, comunicare împletită cu trăiri spontane, numai de ei cunoscute,

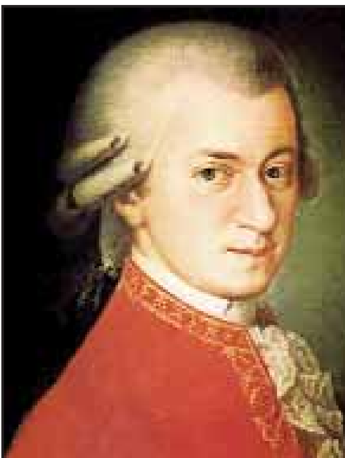

Nu cu mult mai târziu ne-am reîntâlnit, pentru o cu totul altă călătorie – în minunata Italie! - parcă altfel măsurată în timpul ceasurilor melodiei. Descopeream acum sunetul poetic meridional, profund deosebit de taina trăirilor în timpul alpestru. Nu mă întreb degeaba: pot fi oamenii atât de deosebiți în felul lor de a simți? Iată, mari compozitori de operă, trăind o singurătate care apelează la nuanța glasului, meditând astfel asupra afectelor, suferințelor sau destinului, cum se întâmplă cu un **Dolente imagine** bellinian, cu o **Serenadă** de Mascagni, care nu este doar dragoste, sau cu una din **Iubirile pierdute** verdiene. Vocea sună altfel la Bianca Manoleanu, tandră, cu farmec, față de cum am ascultat-o strălucind la Strauss. Pianul îi răspunde firesc modificat în modul atingerii clapelor de către Remus Manoleanu. Fluidul melodic îi uneşte într-un "pas în doi" la clarul lunii, privirile pianistului urmăresc cu o linişte gravă expresia feței sopranei, căci au a-şi transmite gândurile acelei lumi în care nu are aceeaşi importanță trecerea clipei, iar imaginile pulsează la adieri abia palpabile.

Poate că, trecând de la un singur compozitor, în primul ceas de lied evocat, la un secol de melodii în cel de al doilea, de la lumescul aşezării cuvintelor pe portativul cântecului la sonurile de cântec nostalgic în care cuvântul cheamă muzica, este nevoie pentru interpreți de căutarea unor anumite alte mijloace, în pătrunderea creației, a componisticii. Cei doi muzicieni nu au ostenit întâmplător, lucrând pentru a-şi şlefui modul spunerii muzicale. Ei s-au ascultat întâi, până au găsit calea, în timp, şi acum. De-abia atunci, după ce au aflat-o, ne-au luat să călătorim împreună, devenind laolaltă "toți", în ceasurile liedului şi ale melodiei.

Mozart la Bratislava

Într-o călătorie pe care am făcut-o recent în Slovacia, aflându-mă la Bratislava, frumosul oraş de la Dunăre, am fost atras instantaneu de afişele care anunţau ***Recviemul*** de Mozart la catedrala Sf. Martin.

Atracţia de a auzi această capodoperă într-un cadru atât de special, m-a condus acolo, sub arcadele acelei impresionante arhitecturi.

Larga sală era plină până la refuz şi audienţa era copleşită de o stare emotivă abea disimulată. Din program am văzut că muzicienii interpreţi sunt Orchestra 1756, cu aproximativ 2o de componenţi – cu instrumentele de suflat asemeni celor din timpul lui Mozart – Corul XVII, format din 18 persoane şi soliştii vocali sopana Mariana Garcia-Crespo, mezzosoprana Iwona Sakowicz, tenorul Martin Maier şi basul Nicolas Legoux, iar şeful de orchestră maestrul Konstantin Hiller.

Aniversarea celor 250 de ani de la naşterea lui Mozart a fost momentul oportun de a se fi fondat la Salzburg, în 2oo6, de către un număr de entuziaşti, Orchestra 1756. Ei s-au devotat interpretării partiturilor componistice create între 1780 şi 1800.

Comentatorii de specialitate, şi cum am apreciat şi eu însumi, au distins că această formaţie instrumentală are un sunet unic, autentic, in redarea partiturilor mozartiene.

Corul salzburghez, la rândul său, are conturul vocal în admirabil şi şlefuit potrivit principiilor practicii interpretărilor clasice.

Dirijorul acelei seri muzicale dedicate lui Mozart a fost maestrul Konstantin Hiller. El s-a născut în Bavaria şi a studiat muzica la Salzburg şi la Viena, din 1982 fiind conducătorul artistic al Societăţii de concerte din Salzburg. Apariţiile sale în faţa publicului sunt frecvente şi de mare succes, nu numai pentru admirabilele sale performanţe dirijorale, dar şi pentru cele de organist şi de harpist.

Cu toate aceste excelente auspicii, acolo, la catedrala Sf. Martin din Bratislava şi în prezenţa muzicienilor de la Salzburg, am aşteptat clipa primului acord. În acel moment am resimţit impulsul de a striga – dacă ar fi fost posibil – ca la un miracol, miracol în cel mai adânc sens al cuvântului.

Ascultându-i, involuntar mi-am amintit nu numai drama sfâşietoare a ultimelor săptămâni de viaţă ale lui Mozart, ci muzica,l mai mult o sentinţă pe care o datorăm lui Blaise Pascal care spunea că „Experienţa ne face să vedem o deosebire enormă între religiozitate şi bunătate...”

Linia dirijorală indusă orchestrei, coriştilor şi soliştilor de maestrul Konstantin Hiller, a gravitat însăşi în ivirea cu imaginile muzicale ale capodoperei, cu acest bine.

Sigur, muzica acestui **Recviem** este cunoscută. Ceea ce a fost o noutate - cel puţin pentru mine – a fost interpretarea dirijorală ca expresie a raţiuniii supreme. Şi aici nu există alter ego. Acest lucru s-a vazut şi în bisul oferit la solicitările impetuoase ale publicului şi anume **Ave verum corpus** (**Ave Maria**) de Mozart.

Există merite artistice incontestabile ilustrate de aceşti muzicieni de la Salzburg, şi în special de arta maestrului Konstantin Hillel. Aş fi fericit pentru melomanii bucureşteni dacă aceştia vor fi invitaţi în areopagul Festivalului Internaţional George Enescu. Ar fi frumos şi ar fi bine.

Mircea ŞTEFĂNESCU

O primă audiţie românească
în Concertul anual BALKANICUS de la Minneapolis

Sorin LERESCU

Este întotdeauna interesant pentru un compozitor să intre în contact cu muzicieni din alte ţări, să împărtăşească, la rândul lui, experienţele sale estetice în centre muzicale importante din lume, să cunoască şi să înţeleagă tot ceea ce se întâmplă în zona creaţiei artistice contemporane sau a celei interpretative, de care depinde până la urmă ecoul la public al lucrărilor sale.

Este şi cazul călătoriei pe care am făcut-o, la sfârşit de aprilie şi început de mai 2014, la Minneapolis, în metropola din statul american Minnesota. În acest oraş cu o viaţă muzicală bogată, cu două orchestre simfonice, Metropolitan Symphony Orchestra şi The Kenwood Symphony Orchestra, cu o Universitate prestigioasă, University of Minnesota – în care poate fi studiată şi compoziţia în cadrul unei facultăţi de muzică, School of Music – , există din 2003 un eveniment muzical internaţional, Balkanicus, dedicat muzicii contem-porane din Balcani.

Duminică, 27 aprilie, a avut loc la Lloyd Ultan Recital Hall – Ferguson Hall – University of Minnesota, o nouă ediţie, a 10-a, a Concertului anual Balkanicus iniţiat în 2003 de violoncelistul şi profesorul bulgar Nickolai Kolarov, conducătorul Ansamblului Balkanicus.

Stabilit de mai mulţi ani în oraşele gemene („twin cities“) Minneapolis-Saint Paul, de pe malurile legendarului fluviu Mississippi, Nickolai Kolarov a dedicat concertul Balkanicus din acest an compozitorilor din Bulgaria, România şi Serbia.

Programul propus publicului a inclus piese semnate de: Georgi Andreev (Bulgaria), Dejan Despic (Serbia), Konstantin Iliev (Bulgaria), Vassil Kazandjiev (Bulgaria) şi două dintre lucrările mele: Relatio, în primă audiţie absolută, după poemul cu acelaşi titlu al poetei Ioana Ieronim, opus scris pentru tenor, flaut, clarinet, violoncel şi pian – comandă a ansamblului Balkanicus – şi Solo-Multipli pentru violoncel.

Nu este pentru prima dată când lucrările mele au fost cântate în Concertul anual Balkanicus. La ediţiile din 2008 şi 2011 au fost incluse în program *(Dis)continuum* pentru ansamblu instrumental şi bandă magnetică şi liedurile pentru bas şi pian

„Brave claviaturi” – promovarea muzicii româneşti prin concurs

Benedicta PAVEL

Prima lună a primăverii s-a încheiat în spirit tradiţional românesc la Colegiul Naţional de Arte „Dinu Lipatti” din Bucureşti! Ajuns la cea de-a VII-a ediţie, *„Brave claviaturi” – Concurs naţional de interpretare a muzicii româneşti pentru pian,* s-a desfăşurat între 29-30 martie la Sala de Concerte ce poartă numele celebrului pianist, asemeni colegiului. Numărul participanţilor a fost impresionant, 201! – grupaţi pe două categorii: 49 la categoria A, dedicată elevilor cu vârstă cuprinsă între 6 şi 18 ani care studiază pianul ca instrument principal; 152 la categoria B, consacrată preşcolarilor şi şcolarilor care studiază pianul ca instrument opţional la grădiniţe, şcoli, licee de muzică sau în sistem particular.

Adriana Popescu

Facem aceste precizări cu scopul de a evidenţia unicitatea competiţiei, ce încurajează pregătirea muzicală indiferent de forma instituţională care o susţine, şi totodată modelează gustul tinerilor interpreţi în alegerea repertoriului naţional. Am admirat, în acest sens, şi faptul că unii dintre concurenţi au recurs la o vestimentaţie adecvată, purtând frumoase costume populare. O premieră a fost promovarea nu numai a muzicii, ci şi a picturii româneşti contemporane. Astfel, ambianţa culturală a fost completată de substanţiala expoziţie de picturi, *Trompeta îngerului*, ale artistului plastic Dorina Novac, abordând tematici şi tehnici diverse, în culori vii, stenice.

În context, reliefăm şi aportul Institutului Cultural Român – filiala Chişinău, aflat sub directoratul academicianului Valeriu Matei, ce a sprijinit participarea, pentru prima oară, a reprezentanţilor din Republica Moldova, atât în juriu, cât şi în concurs. Ca în fiecare an, Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România a fost partenerul concursului. Acelaşi statut l-au avut şi alte câteva instituţii de prestigiu, precum Universitatea Naţională de Muzică Bucureşti, Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din Chişinău – preşedinte de onoare Ghenadie Ciobanu, preşedinte Vladimir Beleaev –, Muzeul Naţional „George Enescu”, Fundaţia Culturală „Pro-Piano România”, Editura Muzicală şi Editura Grafoart.

Juriul concursului a reunit personalităţi ale lumii muzicale universitare – conf. univ. dr. Verona Maier (preşedinte) şi conf. univ. dr. Carmen Manea – şi preuniversitare – profesorii Angela Beleaev (Chişinău), Venera Babeş, Georgeta Băcioiu, Rodica Dănceanu.

Paleta repertorială a acestei ediţii s-a distins şi prin extensia evidentă spre contemporaneitate, incluzând, de pildă, şi opusuri de Tiberiu Olah, Dan Dediu, Vladimir Beleaev, Marina Vlad, ceea ce s-a regăsit în acordarea premiilor pentru opţiunea repertorială. A existat şi o primă audiţie absolută, piesa *Perspective* de Laura Manolache, interpretată expresiv de cea căreia i-a fost dedicată, eleva Ioana Popa (17 ani).

Concursul şi-a creat deja obiceiul de a susţine gala laureaţilor în colaborare cu diverse alte instituţii culturale, precum Palatul Suţu – azi Muzeul Munincipiului Bucureşti – sau Centrul Naţional de Artă „Tinerimea Română”. Actuala ediţie a fost găzduită de Salonul de Muzică al Palatului Cantacuzino – azi sediul Muzeului Naţional „George Enescu”.

Apreciat pe ansamblu, nivelul competiţiei a crescut pe an ce trece, bucurându-se de o participare din ce în ce mai consistentă, semn al utilităţii şi al asumării unui rol singular meritoriu, cel al susţinerii şi promovării creaţiei şi interpretării muzicale româneşti.

Cele 226 de distincţii acordate se prezintă astfel:

Categoria A: 19 premii I, 14 premii II, 12 premii III, 1 menţiune, 12 premii speciale.

Categoria B: 54 premii I, 53 premii II, 30 premii III, 13 menţiuni, 18 premii speciale.

Amor livresc (Bookish Love) şi *Declin (Decline)*, din ciclul *O oră de iubire* pe versuri de Gheorghe Tomozei.

Cu ocazia prezenţei mele în Minnesota, am fost invitat să susţin conferinţe despre muzica mea şi despre muzica românească contemporană la Anderson Music Building of Augsburg College (luni, 28 aprilie) şi la University of Minnesota – Institute for Global Studies (miercuri, 30 aprilie).

Marţi, 29 aprilie, am participat la o emisiune a postului de radio KFAI din Minneapolis – partener media al concertului – realizată de Nickolai Kolarov.

Vineri, 2 mai, m-am reîntâlnit la Minneapolis, cu compozitorul scoţian James Dillon, profesor de compoziţie la University of Minnesota – School of Music, care m-a invitat să le vorbesc studenţilor săi despre noile tendinţe estetice din muzica românească.

Miercuri, 30 aprilie, am participat la o serată muzicală organizată de Asociaţia Comunităţii Românilor Americani din Minnesota (HORA) (Heritage Organization of the Romanian Americans in Minnesota).

Impresiile mele din contactul cu viaţa muzicală din Minnesota sunt dintre cele mai bune. Am observat un mare interes din partea gazdelor pentru muzica românească contemporană, pentru cultura şi arta românească, în general, care m-a făcut să cred că fiecare prezenţă românească în Statele Unite e importantă pentru diseminarea valorilor noastre într-un spaţiu geografic şi cultural multietnic, aşa cum este cel din statul american Minnesota.

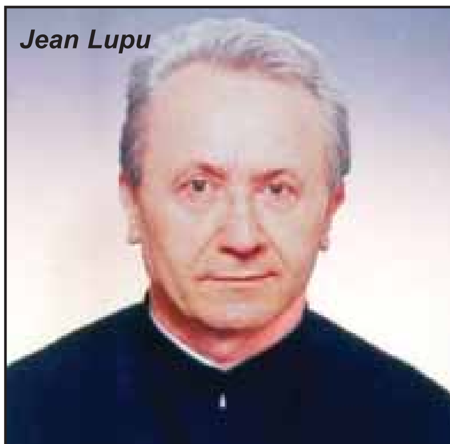
Din păcate, muzica românească contemporană nu era prezentă în rafturile cu partituri şi volume de muzicologie din modernul şi impozantul edificiu al noii Biblioteci Publice din Minneapolis, Hennepin County Library. Sper însă ca exemplele muzicale pe care le-am inclus în expunerile mele, din opus-urile compozitorilor români din toate generaţiile, să mai schimbe câte ceva în acest sens şi să ne aducă mai aproape de publicul american.

"Prin sunet către lumină"

Răzvan RADOS

A treia zi de Paşti, Sala mare a Atheneului Român a devenit din nou neîncăpătoare. Corul de Copii şi Tineret "Symbol", condus de către fondatorul său, maestrul Jean Lupu şi de către dirijoarea Luminița Guțanu, a sărbătorit în felul său unic, Învierea Domnului.

Din vocile mici, bine stăpânite de către cântăreți şi bine strunite de către dirijori, a răsunat dintr-o dată, venind parcă de nicăieri, sau poate de peste tot, un frumos "Hristos a înviat".

Jean Lupu

În prima parte a concertului, Corul "Symbol" a celebrat Marea Înviere. O Înviere simțită la intensitatea ardentă a unui suflet de copil, a unui suflet comun, inocent şi totodată puternic, entitate pe care o alcătuiesc membrii corului şi maestrul lor.

Aşa cum ne-a obişnuit, maestrul Jean Lupu presară concertul cu mici momente de mărturisiri, momente în care îşi revarsă asupra publicului, dragostea şi căldură sufletească, introducându-l pe acesta în minunată lume a Corului "Symbol". Astfel, cel venit să asculte un concert, are privilegiul de a pătrunde tainele sunetului, locaşul resurselor corului, circuitul neîntrerupt de iubire, ataşament şi dăruire dintre corişti şi dirijori.

În partea mediană a recitalului, sub conducerea Lect. Univ. Dr. Luminița Gutanu, Corul de Copii şi Tineret "Symbol", a continuat celebrarea învierii – o înviere a spiritului românesc, prin lucrări precum "Tatăl Nostru" – Paul Simon, "Preamărită Fecioara" - Teodor Zgureanu; Valențele spirituale şi tehnice ale corului s-au făcut remarcate în rezolvarea unor aspecte deosebit de pretențioase din lucrări precum "Miorița" de Petre Ştefănescu, "Joc din Oaş" de Mihai Moldovan, sau "Chindia" de Alexandru Paşcanu.

Un moment de puternică transcendere l-a constituit în cadrul Concertului Pascal, lucrarea "Despre Pace" a compozitoarei Irina Odăgescu-Țuțuianu, o ruga închinată de către maestrul Jean Lupu şi Corul "Symbol", celor aflați în tensiuni şi suferințe, în preajma granițelor României şi pretutindeni. Marea noastră compozitoare, doamna Irina Odăgescu îmi mărturisea după concert că în sonoritatea Corului "Symbol", această lucrare semnifică mai mult decât o aspirație spre linişte, înseamnă un triumf al păcii. Privind Corul "Symbol" interpretând lucrarea "Despre pace" şi privind-o pe autoare asistând la acest ritual, am trăit senzația certă că sunt martorul unei scene istorice - eveniment dincolo de spațiu şi timp, cu adevărat, trăit în spirit. În "scenă", trei maeştri – maestra compozitor Irina Odăgescu, maestrul dirijor Jean Lupu şi "maestrul" Cor Symbol; această triada emană asupra publicului, starea de comuniune pe care doar rugăciunea cântată o poate accesa - starea de răi.

Întregul concert s-a situat în această zona a unui crâmpei de paradis sonor, spiritual, coborât pe pământ la mare sărbătoare.

Un alt moment deosebit al programului de concert îl constituie interpretarea în prima audiție a lucrării "Zăpadă" aparținând tânărului compozitor Andrei Petrache, elev în clasa a IX-a la Liceul de Muzică "George Enescu" din Bucureşti. Încă o dată, Corul "Symbol" a etalat în prezentarea acestei prime audiții, o maturitate interpretativă specială, rezolvând cu uşurință aspecte armonico-melodice modale, probleme tensionale deosebit de pretențioase şi redând prin acestea şi dincolo de acestea o mare profunzime ce impresionează în creația unui tânăr compozitor.

Concertul a cuprins însă şi lucrări religioase şlagăr, mesaje deosebit de valoroase şi puternice; vom aminti dintre acestea titlurile "Ziua Învierii", "Cămară Ta"- Nicolae Lungu, "Ave Maria" - Franz Schubert, aranjament pentru cor de copii, Olguța Lupu, solistă Andreea Diana Blidariu. Pe lîngă acestea, spre finalul programului, Corul "Symbol" şi-a încântat auditoriul cu lucrări din muzică popoarelor, titluri cunoscute precum "La cucharacha" - cântec tradițional mexican sau "Tancuj, Tancuj" de Miroslav Raichl.

Concertul s-a încheiat cu fragmente din "Rapsodia I" de George Enescu, aranjament pentru cor de copii de Părintele Constantin Drăguşin.

Aşa cum era de aşteptat, după acest final propus de către cor, a urmat finalul propus de către public prin cererea mai multor bis-uri din repertoriul îndrăgit al formației.

În sala plină, la loc de cinste, oaspeți dragi pentru maestrul Jean Lupu – trimişi ai locurilor sale natale Domnul Ion Ciocan, primarul Comunei Osica de Sus din Județul Olt şi Doamna Iacob Sorina, Director al Liceului aceleiaşi localități.

Bucuria de sărbători capătă aşadar proporții în sufletul Maestrului şi prin pomenirea lui "acasă", prin amintire şi împlinire a timpului.

Corul de Copii şi Tineret "Symbol" deține însă un dar, acela de a transformă timpul în sunet, de a transformă curgerea acestuia în încremenire şi a îşi transporta auditoriul

într-o dimensiune atemporală a emoției şi a frumuseții spiritului românesc. Sonoritatea, atât de bine calibrată şi deosebit de expresivă a formației mă trimite mereu cu gândul la aceeaşi sintagma – "cristal cald, viu".

A treia zi de Paşti, Corul "Symbol", alături de maeştri săi – Jean Lupu şi Luminița Gutanu, ne-au arătat că prin adevărată muzică, prin starea de muzică se poate trăi un Paşte permanent, o permanentă sărbătoare a unei învieri perpetue, prin comuniune cu oamenii, comuniune cu tot ceea ce ne înconjoară, iar prin acestea, comuniune cu Creatorul tuturor.

Corul Symbol la Ateneu

Carmen MANEA

În 22 aprilie, în cea de-a treia zi de Paşte, publicul bucureştean a avut bucuria să participe la concertul susținut pe scena Ateneului Român de ***Corul de copii şi tineret Symbol al Patriarhiei Române***, dirijat de maestrul Jean Lupu şi de lect. univ. dr. Luminița Guțanu. Repertoriul a cuprins lucrări religioase şi laice, din muzica românească şi universală. Bucuria Sărbătorii Învierii Domnului a fost evocată cu har şi dăruire de muzicienii aflați pe scenă, care, prin cântul lor sensibil şi elevat au impresionat puternic audiența. În cei 24 de ani de activitate, corul ***Symbol*** şi-a câştigat un binemeritat renume pe scenele de concert din țară şi de peste hotare, fiind aplaudat pretutindeni şi răsplătit

cu numeroase distincții. Profesorul Jean Lupu - directorul şi dirijorul principal al ansamblului - vorbea într-un interviu, despre particularitățile expresive ale corului de voci egale, care prin specificul lui exprimă „suavitatea" vocilor de copii. Valoarea de excepție a prestației artistice de pe scena Ateneului s-a datorat atât calităților muzicale şi spirituale ale membrilor ansamblului, cât şi măiestriei şi profesionalismului dirijorilor. De la prima la ultima piesă, publicul a admirat rafinamentul interpretării, precum şi capacitatea muzicienilor de a comunica sentimente şi emoții autentice. Programul a debutat cu câteva lucrări cu conținut religios, specifice Sărbătorilor Paştelui datorate lui D.G. Kiriac: ***Hristos a înviat! Ziua Învierii*** şi ***Cămara Ta, Mântuitorul meu*** (ultimele două, armonizate de Nicolae Lungu). În continuare, a fost prezentată celebra ***Ave Maria*** de Schubert, cu Andreea Diana Blidariu (studentă la canto la UNMB) în ipostază solistică. Interpretarea ei plină de sensibilitate şi dăruire a avut un impact puternic asupra publicului. Frumusețea creației schubertiene a fost pusă în valoare prin colaborarea excelentă dintre solistă, dirijor şi cor. Am remarcat calitatea aranjamentului coral realizat de prof. univ. dr. Olguța Lupu (după acompaniamentul de pian al lucrării), cea care a făcut şi aranjamentul piesei ***Cămara Ta, Mântuitorul meu***. Au urmat încă două lucrări emoționante cu conținut religios: ***Preamărită Fecioară*** de Theodor Zgureanu (prezentată în primă audiție, cu aceeaşi talentată solistă) şi ***Tatăl nostru*** de Paul Simon (în primă audiție absolută). În continuare au fost interpretate câteva lucrări inspirate din folclorul românesc: ***Miorița*** de Petre Ştefănescu, ***Chindia*** de Alexandru Paşcanu şi ***Joc din Oaş*** de Mihai Moldovan. Ele au evidențiat plenar calitățile expresive şi virtuozitatea artiştilor. Verva şi entuziasmul tinerilor muzicieni au fascinat publicul şi în cântecul mexican *La cucaracha* (în aranjamentul lui M. Drey), unde corul a fost acompaniat de studentele Georgiana Popescu la chitară şi Andreea Crăciunescu la percuție. În conformitate cu cerințele partiturilor, în două piese, corul a fost acompaniat de tinerele pianiste Magdalena Bulibaşa şi Bianca Fodor, eleve la *Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti"*. Interpretarea lucrării ***Despre pace*** de Irina Odăgescu-Țuțuianu a constituit un moment artistic de referință, cu o impresionantă forță expresivă, care a emoționat profund spectatorii. Într-o perioadă marcată de conflicte pe plan mondial, muzica şi versurile (datorate Feliciei Donceanu) au transmis un mesaj vibrant de armonie şi pace între popoare. După piesa ***Hai vino!*** de Jacob Regnart, a fost prezentată în premieră absolută lucrarea ***Zăpada*** de Andrei Petrache (pe versurile lui Tudor Arghezi). Ne-a impresionat în egală măsură frumusețea muzicii şi capacitatea foarte tânărului compozitor de a exprima profunde semnificații. Creația plină de fantezie şi sensibilitate a lui Andrei Petrache, ne-a sugerat imaginea zăpezii liniştite aşternându-se pe pământ, a zăpezii ca simbol al recoltei viitoare şi al sănătății oamenilor, a zăpezii evanescente, ca simbol al purității şi inocenței copilăriei. Corul ***Symbol*** a oferit versiuni cuceritoare şi următoarelor lucrări din program: ***Albinuța*** de Eugen Mamot, ***Sărbătoare andaluză*** de Andres Papin, ***Tançuj, tançuj*** de Miroslav Raichl. În încheierea programului au fost interpretate, în primă audiție absolută, fragmente din ***Rapsodia I*** de George Enescu, selectate de Constantin Sandu şi armonizate de Constantin Drăguşin. Concertul corului ***Symbol*** a fost o reuşită artistică incontestabilă, la care au contribuit calitatea repertoriului, eficiența coordonării şi omogenitatea ansamblului. Am admirat arta dirijorală expresivă şi sugestivă a celor doi minunați îndrumători ai corului - Jean Lupu şi Luminița Guțanu -, capacitatea lor de a entuziasma tinerii (elevi, studenți şi absolvenți cu cunoştințe muzicale temeinice şi cu credință în Dumnezeu) şi de a-i conduce cu multă competență şi pasiune. Prin intermediul muzicii, artiştii au încântat publicul şi l-au făcut să viseze la o lume mai bună şi mai frumoasă, în care credința şi valorile culturale autentice sunt onorate. Pe scena Ateneului, corul ***Symbol*** a reuşit să transforme cântul într-un miracol necesar existenței oamenilor ca pâinea cea de toate zile.

Remus Taşcău şi momentele de grație ale muzicii corale lugojene

Constantin-Tufan STAN

Începând cu anul 1968, bagheta dirijorală a Corului „Ion Vidu" – cel mai autorizat simbol al Lugojului – cea mai veche alcătuire vocală urbană românească, a fost preluată de Remus Taşcău (7 noiembrie 1944, Margina, jud. Timiş), licențiat al Conservatorului de Muzică „Gheorghe Dima" din Cluj (1967), unde a avut ca profesori mari personalități ale componisticii şi artei dirijorale româneşti: Tudor Jarda, Dorin Pop, Dan Voiculescu, Romeo Ghircoiaşu ş.a.

După o perioadă de tranziție, care a culminat prin abordarea unui repertoriu vocal-simfonic (*Orfeu şi Euridice* de Chr. W. Gluck, în 1978, în compania Orchestrei Filarmonicii „George Enescu" din Bucureşti, sub bagheta lui Nicolae Boboc, *Acis şi Galathea* de G. Fr. Händel, în 1978, la Lugoj şi Timişoara, în aceeaşi viziune dirijorală, *Simfonia a IX-a* de L. van Beethoven, într-o memorabilă interpretare, pe scena Ateneului Român din Capitală, în 1987, sub bagheta lui Mihai Brediceanu, *Recviem*-ul de Verdi, în 1988, cu concerte la Timişoara şi Lugoj, sub conducerea lui P. Oschanitzky, etc.), începând cu anul 1990, corala lugojeană, structurată ca o formație vocală camerală (alcătuită, în cvasiexclusivitate, din profesionişti), s-a dedicat abordării unui repertoriu românesc şi universal reprezentativ pentru marile epoci şi arii stilistice, de la muzica renascentistă la muzica psaltică bizantină, de la capodoperele muzicii clasice şi romantice la limbajul modal şi neomodal al creației corale moderne şi contemporane (D. G. Kiriac, Sigismund Toduță, Alexandru Paşcanu, Tudor Jarda, Adrian Pop, Valentin Timaru, Doru Popovici, Dan Voiculescu, Gheorghe Firca, Francis Poulenc, Paul Hindemith ş.a.), de la creațiile de inspirație folclorică la muzica de avangardă promovată de György Kurtág (maestrul a inițiat, în urmă cu câțiva ani, compunerea unui opus pe versuri de Eminescu – *Şi dacă…* –, dedicat maestrului Taşcău şi venerabilului său cor). Etalon al muzicii corale româneşti contemporane (Premiul Internațional „Alexandru Paşcanu", acordat de Fundația Corală „Madrigal" în anul 2000), Corul de Cameră „Ion Vidu" a dobândit o certă recunoaştere internațională, cucerind laurii unor prestigioase concursuri

corale la Karditsa (Grecia, 1994), Montreux (1997), Llangollen (Țara Galilor, 1999) şi Preveza (Grecia, 2000). În 10 decembrie 2007 a reprezentat România, într-un concert susținut în fața altarului bisericii ortodoxe lugojene cu hramul „Adormirea Maicii Domnului", în cadrul unui proiect al Uniunii Europene de Radio, „Ziua Specială de Crăciun – 2007", concert preluat şi difuzat de 25 de radiodifuziuni din Europa, Canada şi Noua Zeelandă, iar în 10 septembrie 2011, ca un eclatant climax al carierei sale, Remus Taşcău şi corala lugojeană, invitați pentru întâia oară la cea de-a XX-a ediție a selectului Festival Internațional „George Enescu", au concertat, în Capitală, pe scena Aulei Magna „Teoctist Patriarhul" a Patriarhiei Române.

Odată cu trecerea la Domnul a lui Remus Taşcău (22 februarie 2014), Cetățean de Onoare al municipiului Lugoj, ia sfârşit cea mai fastă perioadă, întinsă pe aproape o jumătate de secol – o veritabilă epocă de aur –, din gloriosul istoric al vechii Reuniuni Române de Cântări şi Muzică, actualul Cor „Ion Vidu". Demn urmaş al unei galerii de providențiali dirijori care au marcat evoluția cântului coral românesc lugojean (Iosif Czegka, Ion Vidu, Filaret Barbu şi Dimitrie Stan), Remus Taşcău a atins culmile perfecțiunii interpretative, suprema măiestrie artistică. Sunetul diafan al corului său, înnobilat cu splendide irizări cristaline, era asemuit cu cel al unei viori Stradivarius. Era supremul ideal al maestrului, care-i avea ca modele artistice pe Marin Constantin şi camerala sa, mirificul „Madrigal". La rândul său, maestrul bucureştean îl considera pe Remus Taşcău drept unul din urmaşii săi spirituali, un „hăruit al înălțimilor", aşa cum inspirat îl numea într-un memorabil text omagial.

Numele dirijorului lugojean era sinonim cu cel al Lugojului, prestigiul său răsfrângându-se şi asupra oraşului, citadela cu seculare tradiții muzicale, care, periodic, îşi trimitea ambasadorii, maestrul şi coriştii săi, pe tot cuprinsul Europei, pentru a transmite mesajul unei cetăți cu certă vocație muzicală. Remus Taşcău, un om de o aleasă modestie, verticalitate morală, demnitate şi intransigență, dar şi de o desăvârşită exigență profesională (aidoma marelui Vidu, astăzi pe nedrept uitat sau ignorat), trăia într-o lume de o înaltă idealitate. A fost omul generos care a dorit să ofere, nu să primească, dăruindu-se, ardent, cu preaplinul sensibilității şi talentului său. Moştenirea sa este încărcată de cele mai prețioase sclipiri ale artei adevărate. Cu greu se va încumeta cineva s-o preia, străduindu-se, în van, să-i adauge noi carate. Cel mai frumos omagiu adus maestrului, prețuit şi onorat în marile centre culturale europene, dar şi în România de dinainte şi de după Decembrie 1989 – astăzi, din păcate, mai puțin decât s-ar cuveni! –, îl reprezintă efortul nostru de a păstra şi cultiva, cu sfințenie, neprețuita sa moştenire.

VINCENT RASTÄDTER - *Doina. Eine Einführung in den Lyrischen Gesang Rumäniens*

(Doina. O introducere în cântecul liric românesc)

Sanda HÂRLAV-MAISTOROVICI

Cu nespusă bucurie şi mândrie semnalăm apariţia unei cărţi deosebit de valoroase pentru promovarea culturii româneşti în Europa. Este vorba de volumul intitulat *Die Doina. Eine Einführung in den Lyrischen Gesang Rumäniens (Doina. O introducere în cântecul liric românesc)*, elaborat de muzicologul german VINCENT RASTÄDTER, doctorand al Universităţii din Oldenburg. Volumul a apărut în acest an în seria *Archiv für Osteuropäische Musik. Quellen und Forschungen* (Muzica est-europeană. Izvoare şi cercetări) la Editura „BIS-Verlag der Carl von Ossietzki Universität Oldenburg" sub îngrijirea compozitoarei de origine română Violeta Dinescu şi a Evei Maria Houben, ambele profesoare la universitatea amintită.

După cum se ştie, România este prezentă pe lista Patrimoniului Cultural material al Umanităţii UNESCO cu *Ritualul Căluşului* (inclus la 25 noiembrie 2005), *Doina* (inclusă la 2 octombrie 2009) şi *Ceramica de Horezu* (3-7 decembrie 2012). Nu ştiu dacă în bibliografia mondială există şi alte volume dedicate acestui subiect, însă cartea tânărului muzicolog german se constituie într-o certă contribuţie la promovarea în spaţiul cultural european a acestei forme de exprimare artistică muzicală a sufletului românesc. Vorbim despre un studiu muzicologic amplu bazat desigur pe consultarea bogatei bibliografii româneşti existente la ora actuală începând cu semnalarea acestui gen de către Dimitrie Cantemir trecând prin cercetătorii clasici Béla Bartòk, Constantin Brăiloiu, Gheorghe Ciobanu, Tiberiu Alexandru, Emilia Comişel, dar şi cei consacraţi actualmente, Mariana Kahane, Speranţa Rădulescu, Corneliu Dan Georgescu şi alţii.

Prefaţat de Corneliu Dan Georgescu, compozitor de origine română, autor al unor pertinente cercetări de folclor comparat, studiul tânărului doctorand stabileşte şi circumscrie pentru început parametrii acestui gen atât de vast care, dealtfel, cum subliniază şi Corneliu Dan Georgescu, nu poate fi considerat doar un simplu *gen*, ci un *fenomen*. Autorul mărturiseşte încă din capitolul consacrat definirii *doinei* că a pornit în demersul său muzicologic de la unele lucrări de referinţă despre folclorul românesc scrise de Bartòk şi Brăiloiu în limbile germană şi franceză dar că parcurgând treptat şi alte titluri din bibliografie s-a familiarizat cu limba română, lucru pe care l-am putut constata "live" la Simpozionul Internaţional de Muzicologie "George Enescu" 2013, unde a şi lansat volumul. Subliniind în cadrul parametrului muzical al *doinei* diferenţele dintre structurile melodice ale ei din diferite regiuni ale României (Doina în Ţinutul Sibiului, al Năsăudului şi Maramureşului, al Bucovinei şi al Olteniei dar şi al Olteniei), Vincent Rastädter surprinde cu acuitate şi deosebirile între doină şi specii asemănătoare ei din folclorul ocazional (bocet, baladă, cântec de leagăn). Cea mai mare parte a studiului este dedicată analizei muzicale şi decelării structurilor melodice care se constituie în modele pentru recunoaşterea *melodiei de doină*. Analizele sunt aplicate pe melodii de doină apărute în culegerile de folclor ale Academiei Române, respectiv pe doina *Ce mi-e drag dealu să-l sui*, pe care autorul o analizează din punct de vedere al *rândurilor melodice*, al *finalei acestor rânduri*, insistând asupra desenului melodic, al formei, prezentând şi diferitele ei variante. În urma acestei minuţioase analize, cercetătorul îşi permite să stabilească *constante* şi *variabile* în practica folclorică actuală a doinei.

În capitolul referitor la *tematica doinei,* Vincent Rastädter se opreşte asupra structurii formale a unor melodii ale genului, fără a neglija trecerea în revistă a formulelor introductive care în limba germană au o sonoritate aparte (*în fünf Teile zerrissene Blättchen – Frunzuliţă ruptă-n cinci* sau *Blättlein, Weizen, Roggen – Frunzuleană grâu secară* etc.*)*, schiţarea atmosferei liric - literare a *doinei* şi creionarea figurii haiducului în doina românească. Abordând desigur lapidar parametrul estetic, cercetătorul defineşte în linii mari sentimentul de *dor* subliniind funcţia catarctică a speciei doinei. În acest sens, Vincent Rastädter avansează o interesantă ipoteză sociologică a apariţiei doinei ca urmare a unei nevoi de hygienă psihică (*Geburt de Doina aus der Psychohygiene*).

Cel de-al patrulea capitol al lucrării se ocupă de categoria doinelor care, schimbându-şi funcţia catarctică au luat formă spectaculară, intrând în repertoriul lăutarilor profesionişti. În acest context, cercetătorul abordează tangenţial şi domeniul evoluţiei lăutăriei în teritoriul românesc, instrumentele care puteau face parte dintr-un taraf de lăutari, şi, evident, şi repertoriul şi stilul acestor forme de exprimare spectaculară. Pe baza observaţiilor sale, autorul stabileşte unele puncte de intersecţie în similitudinile ornamenticii, ale procedeelor variaţionale şi improvizatorice între *muzica Kletzmer* şi tipurile de doine româneşti pentru ca în finalul volumului să treacă în revistă în scurte constatări, geneza doinei şi istoricul preocupărilor ştiinţifice de cercetare a ei dar şi pătrunderea acestei specii în sfera muzicii culte (de salon, în veacul trecut şi muzica contemporană înglobând noile tehnici elecronice şi acustice).

Chiar dacă cercetarea domnului doctorand Vincent Rastädter se constituie deocamdată într-o minuţioasă subsumare şi prezentare a celor mai importante cercetări româneşti asupra doinei, volumul este un excepţional punct de plecare pentru studiile viitoare de folclor comparat prin care se pot decela prin analize muzicologice, straturile milenate arhetipale ale spiritualităţii umane.

... de fagot

Mircea ŞTEFĂNESCU

Duminică, 18 mai 2014, la Studioul de operă şi multimedia al Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti, prezenţa solistică a fagotistei **MARIA CHIFU** s-a conturat din primul moment sentenţială în figurarea pieselor muzicale din program, cu o nobilă evoluţie artistică şi scenică, de puternic impact ideatic şi în care performanţa strict instrumentală era subsumată personalităţii sale impetuoase, profunde, prevestitoare şi creatoare.

Am ascultat în această interpretare *Icar pentru fagot şi bandă* – fragment din spectacolul *Icarynt* de Diana Rotaru, *Satye II pentru fagot solo* de Violeta Dinescu, *Module II* (p.a.a.) pentru fagot şi procesare electronică de Cătalin Creţu, *Doberos Dabeis III – Fals tratat de psihoterapie pentru fagot, bandă şi live electronics* (p.a.a.) de Cornelia Zambilă, *Cub Rubik pentru fagot solo* (p.a.a.) de Roman Vlad, *Warning pentru fagot, voce procesată şi live electronics* (p.a.a.) de Mihaela Vosganian, *Sonata pentru fagot solo* de Iulia Cibişescu - Duran**,** *Reverberaţii pentru fagot, percuţii, live electronics şi sunete procesate* de asemeni de Mihaela Vosganian şi *Improvizaţii* pe muzica compozitorului Ran Bango-Under. În programul serii – şi într-un decor sonor exotic – am avut ocazia de a-l urmări în trei piese interpretate vocal şi la sitar pe iranianul Amir Heodarkhodaee, respectiv *Dialog cu Divinitatea* pe versuri de Rumi, *Zbor* pentru sitar şi Durerea Dragostei, pe versuri de Hafez. Sigur, textele erau în persană, dar cel puţin în ceea ce mă priveşte, eu i-am citit şi le ştiu opera acestor Rumi si Hafez care şi-au petrecut viaţa în urmă cu mai mult de jumatate de mileniu, şi sunt situaţi, inclusiv de marile enciclopedii engleze, franceze şi americane, printre cei mai mari poeti ai lumii. Şi a fost interesant să vad cu ce veşmânt melopeic li se învăluie pe acele pământuri versurile…

Seara de muzică a mai avut însă şi alte componente, dans şi coregrafie cu Liliana Iorgulescu. Alexandra Poenaru şi Lucian Martin, cu excelente numere, imagistică de mare varietate expusă pe ecran de artistul video Mihai Cucu, procesările live electronics manevrate expresiv de Roman Vlad şi light design –ul de fină coloraţie, realizat de Dan Bujor.

Pe durata acestui spectacol cu muzică, dans şi imagistică şi de consistenţa unui videoclip de 120 de minute şi cu un public numeros, s-au petrecut momente componistice de rigoare, precum şi altele, absconse şi insolubile cu orice realitate de viaţă sau virtual, de magme răcite şi fără autosusţinere. Şi din această derulare s-au desprins interesante şi de aceea demne de atenţie compoziţiile semnate, în ordinea apariţiilor din program, de Diana Rotaru, Violeta Dinescu, Mihaela Vosganian, şi Roman Vlad**.**

Icar pentru fagot şi bandă – fragment din spectacolul *Icarinth* de Diana Rotaru relevă un concept de gândire fin panoramată asupra artei sonore în timpurile de azi, un reflex destul de rar întâlnit în ce scriu cei din generaţiile tinere sau relativ tinere de compozitori.

Satya II pentru fagot solo de Violeta Dinescu este o extrapolare într-un diapason sensibil şi evocator de texturi sonore care se pot reîntoarce invariabil la artă. Violeta Dinescu este o autoritate în mediile muzicale academic şi de specialitate de la noi şi nu numai, iar această poziţie, departe de a fi oficială, este o expresie de merit şi de preţuire.

Piesele *Warning pentru fagot, voce procesată şi live electronics* şi *Reverberaţii pentru fagot, percuţii, live electronics şi sunete procesate* de Mihaela Vosganian sunt gesturi sonore de virtuozitate componistică în lumi şi cu profuzii de sugestii în care transpar incinte de temple cu ritualuri scintilante şi irizante totodată. Arta modelării percuţiilor de cele mai diferite forme a prezentat-o pe Mihaela Vosganian în postura de pictoriţă cu sunete, fapt care a avut şi o tuşă de senzaţional.

Cub Rubik de Roman Vlad este o muzica salutară, o muzică scrisă în plină luminozitate în spaţiu a ghirlandelor de sunete într-un registru instrumental de mare efect. O muzică de suflu spontan şi în măsură să-şi dezvolte prin ea însăşi posibiltăţile expresive.

Revin acum la interpreta care a dăruit portanţa de spectacol total, sincretic, al acelei seri memorabile. Am întâlnit în arta şi apariţia fagotistei Maria Chifu nu numai o degajare la instrument realmente impresionantă, indiferent de dificultăţile tehnice impuse de o compoziţie sau alta, ci şi un prea-plin de talent în creaţia scenică şi de complexitate expresivă în autentic, fapt care o particularizează într-un univers de valoare, care nu i se poate refuza.

... de orgă

Corina BURA

Cei care frecventează concertele care se desfăşoară sâmbătă seara la Atheneul Român au fost martorii unui eveniment rar, având privilegiul de a asista la un recital de orgă al cărui program a cuprins lucrări scrise în original pentru 2 organişti care au evoluat la patru mâini şi dublu pedal. Evenimentul a fost cu totul special din mai multe considerente: un repertoriu mai puţin sau deloc cunoscut dar foarte valoros, scris pentru cuplu de organişti, în acest caz întrupat de **Dan Racoveanu** şi **Fernanda Romila**, cadre universitare, solişti şi parteneri atât pe scenă cât şi de viaţă; a fost recreat un univers muzical romantic prin lucrările scrise de Lebrecht Baumert (*Sonata în sol op.50*), Adolf Fr. Hesse - unul dintre cei mai importanţi organişti ai Germaniei din a cărui şcoală vor proveni mai târziu Guilmant şi Widor (*Fanteziile în do op.35* şi *fa op.87*) , Ch. G .Höpner - Kreuzorganist la Dresda, (cu cele *2 chorale op.19 nr. 1* şi *3*), Jeremiah N. W. Kühne (*Fantezia în fa op.48*), în completarea atmosferei fiind inclusă o transcripţie realizată de Dan Racoveanu a celebrei Uverturi la *Visul unei nopţi de vară,* opus al unuia dintre cei mai faimoşi reprezentanţi ai romantismului german, Mendelssohn-Bartholdy. Astfel, s-a creat atmosfera specific-romantică a secolului al XIX-lea din spaţiul germano-austriac, şi, fiindcă Austria ar fi fost mult mai săracă fără Wolfgang Amadeus, au fost selectate 2 Fantezii (în *fa, KV 594* şi *KV 608*) scrise de Mozart, Rigel-ul constelaţiei clasicismului vienez (ceilalţi doi fiind Haydn-Bellatrix şi Beethoven-Betelgeuse, stelele regale din Orion). Aceste lucrări din urmă au fost concepute pentru orga cu cilindru şi, fiind vorba despre un mecanism, se pot imagina dificultăţile tehnice prin care trec interpreţii „însufleţiţi”, care au la dispoziţie doar 4 mâini şi 4 picioare pentru activarea manualelor şi pedalierului! Deşi din punct de vedere temporal aparţin curentului romantic, lucrările prezentate respectă din punct de vedere formal trăsăturile consacrate deja literaturii organistice fiind imposibil de imaginat un discurs fără polifonie intensă, procese variaţionale sau fără verticalitatea choralelor, toate acestea regăsindu-se în alcătuirile fanteziilor sau sonatelor din repertoriul propus. Înafara unei execuţii impecabile, perfect sincronizate, cu mare acurateţe, am remarcat subtila registraţie gândită de către cei 2 interpreţi, care, aşa cum afirmau într-un mic interviu, „au navigat prin oferta construcţiei instrumentului” pentru a găsi sonorităţile cele mai potrivite cu lucrările alese. Aşadar, orga de la Atheneu a sunat „ca în vremuri bune”, cald şi omogen, chiar în plinătatea ei având o nespusă nobleţe. Autorii compoziţiilor prezentate au fost mari instrumentişti ai timpului, care au cunoscut notorietate în epocă dar care au şi compus aceste splendide fantezii şi sonate pe care publicul a avut privilegiul de a le cunoaşte. Că a fost într-adevăr aşa, o demonstrează succesul pe care cuplul Racoveanu-Romila (RR) l-a repurtat cu acest program nu numai în ţară (de ex. la Festivalul de Muzică veche de la Timişoara, unde au adăugat şi *Preludiu şi Fuga în La* de E. Schönfelder) dar mai ales la Londra, în biserica din St Martin In The Fields, perimetru cu tradiţie şi calitate deja foarte bine cunoscut/e. A fost o experienţă unică, iar transcripţia inspirată a *Uverturii* mendelssohn-iene a prefaţat minunatele seri ale verii bucureştene.

În Salonul de muzică al Muzeului Național "George Enescu"

Ecaterina STAN

Între cei care urmărim talentele interpretative românești încă de la apariția lor, numele lui Aron Cavassi era

cunoscut de pe când acesta era la vârsta copilăriei. Născut în 1995, fiul violoncelistului Dan Cavassi și al compozitoarei Carmen Cârneci este vlăstarul cel mai tânăr al unui neam ale cărui tradiții muzicale se întind pe cinci generații.

Așa cum se cuvine, Aron Cavassi a participat la numeroase concursuri, unde a obținut peste 50 de premii, dintre care se evidențiază „Marele Premiu al Palatului Copiilor" și Trofeul *Marele Premiu* (2007), *Marele Premiu* însoțit de *Trofeul concursului* la „Concursul de interpretare *W.A. Mozart*" - Târgoviște (2008), *Marele Premiu* la „Concursul Internațional de interpretare muzicală *Sigismund Toduță*" - Deva (2010), cele mai recente trofee fiind *Marele Premiu* al Concursului național de interpretare și creație muzicală *Paul Constantinescu* - Ploiești (2010) și Premiul I la Olimpiada de interpretare instrumentală, etapa națională, în trei ani consecutivi: 2011 (Cluj-Napoca), 2012 și 2013 (București).

Aron Cavassi a susținut un număr apreciabil de recitaluri și concerte. În ultimii ani a lucrat și cu maeștrii Alexandru Gavrilovici (Academia de Vară de la Sighișoara), Varujan Cozighian, Gabriel Croitoru, cu Liviu Cășleanu (Cursurile Internaționale de Măiestrie de la Arcuș), Dmitri Tombasov (Berlin), a participat ca bursier la *Academia Menuhin* (2011, cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor), lucrând cu Liviu Prunaru și Maxim Vengherov. Tânărul violonist are în repertoriu său numeroase lucrări camerale de Bach, Vivaldi, Haendel, Leclair, Locatelli, Mozart, Paganini, Sarasate, Wieniawsky, Kreisler, Enescu ș.a., de asemenea mai multe concerte de Bach, Mozart, Vieuxtemps, Lalo, Mendelssohn, Bruch, Paganini, Waxman.

Aron Cavassi este acum elev în clasa a XII-a la Colegiului Național de Muzică *George Enescu* din București și lucrează cu profesoara Carmen Runceanu.

În seara de 7 aprilie 2014 a cântat împreună cu pianista - profesoară Clementina Ristea-Ciucu în seria *Tineri interpreți de marcă*, pe care o coordonez și prezint în Salonul de muzică al Muzeului Național *George Enescu* din București. Trei opusuri reprezentative pentru oricare violonist, anume: Sonata nr. 3 în re minor, opus 108, de Johannes Brahms, Sonata nr. 1 în sol minor pentru vioară de Eugène Ysaÿe și Fantezia "Carmen" semnată de Franz Waxman, lucrare concertantă inspirată din opera cu același nume de Bizet, au stârnit aplauzele publicului.

Aron Cavassi are bucuria de a cânta, este carismatic, conexiunea dintre el și cei din sală se face imediat. Este bine pregătit tehnic, are deprinderi corecte și este clar că e stăruitor în studiu. Stilistic diferite, lucrările au fost bine conturate - violonistul a știut să releveze epocile din care provin. Sonata de Brahms, capodoperă camerală dintre cele mai complexe, a conturat romantismul tânărului violonist, ce a fost susținut cu discreție de Clementina Ristea-Ciucu. Sonata de Ysaÿe a fost în seara aceea cartea de vizită a lui Aron Cavassi, care a prezentat-o ca pe o serie de portete sonore expresive, elocvente, de mare sinceritate. Tumultoasa Fantezie "Carmen" i s-a potrivit cel mai bine, a avut vigoare, lascivitate, ironie, energie, exuberanță!

Aron Cavassi a avut succes, a fost iubit, *a dăruit!*

Succesul să-i fie dat și în această vară, când va da examenul de bacalaureat și apoi admiterea în învățământul superior. Va trece un prag important și aproape că aș zice „gata cu joaca"..., însă știu că pentru Aron Cavassi muzica nu a fost o joacă niciodată, că el știe/simte de copil că MUZICII trebuie să i te închini în fiece clipă, căci altfel nu o poți sluji cum se cuvine!

Salonul de Muzică

Luni, 7 aprilie 2014, ora 18

Tineri interpreți de marcă

Recital-Atelier de promovare muzicală coordonat și prezentat de - critic muzical

Aron Cavassi

- vioară -

La pian: Clementina Ristea-Ciucu

În program: BRAHMS – Sonata Nr.3 în re minor, op.108 pentru vioară și pian. YSAŸE – Sonata Nr.1 în sol minor pentru vioară solo. WAXMAN Fantezia „Carmen".

Noi, după 24 de ani...

Nici măcar noi, tineri şi plini de entuziasm pe atunci (de speranțe nu mai vorbim!), nu ne puteam

M. Cosma, C. Stoianov, L. Vartolomei, O. Ursulescu

imagina, în 1990, că într-o bună zi vom ajunge la numărul 154 "full color", după 13 ani de când a pornit la drum noua serie a revistei! Au fost minunați acei ani de pionierat, când redacția era adăpostită de o cameră mare de la Conservator – pe urmă am trecut la demisolul Palatului Cantacuzino, unde suntem şi acum, la Editura Muzicală, alături de Costin Aslam (în fosta casierie, unde altădată Maria Epuraş avea grijă de noi ca o mamă...). Imaginea alăturată, alb-negru, surprinde "masa prezidiului" (aşa făceam pe atunci premierile), în 1991, la prima ediție a Galei laureaților revistei "Actualitatea muzicală": redactorul-şef Luminița Vartolomei, Mihai Cosma, Carmen Stoianov, Octavian Ursulescu. În fundal, prinse cu ace de gămălie (azi nu mai putem face aşa ceva, revista având 36 de pagini, coperți cartonate şi distribuindu-se în țiplă!), câteva exemplare cu formatul acelor ani, "AM" fiind un bilunar cu 8 pagini tipărite pe hârtie de ziar. Dacă facem un calcul aproximativ, s-au tipărit peste 260 de numere până la a fi adoptat cel actual, prin grija UCMR. Poate că nu vom rata sărbătorirea celor 500 de apariții, în total, în ambele formate ale publicației, dacă alte aniversări ne-au scăpat: ar fi un motiv firesc de mândrie, pentru că nu numai că "AM" este singura publicație profesionistă de profil, dar şi unica având o apariție neîntreruptă din 1990 încoace!

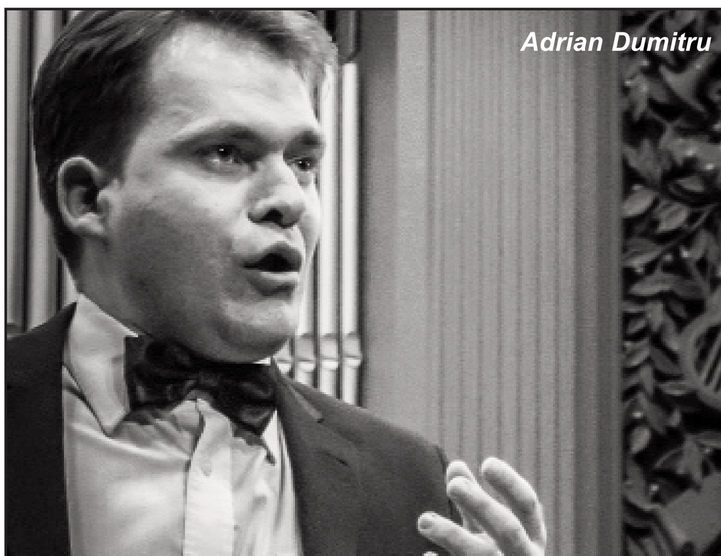
A 24-a gală a premiilor "AM" a avut loc, ca şi prima, la noi "acasă", în ambianța caldă şi familiară a Palatului Cantacuzino, în prezența conducerii UCMR şi a unui numeros public. Posturile de televiziune Antena Stars (a şi transmis în direct secvențe ale evenimentului, plus interviuri cu laureații) şi Senso (ca de obicei a realizat un atractiv film al galei şi ne-a trimis un valoros fotograf profesionist, pe Sebastian Oros; de altfel doamna Anca Vlad, prin Catena, este cel mai vechi şi mai

consecvent partener al revistei noastre) au ținut să fie alături de noi, împreună cu cei de la Agerpres, de la Radio România Internațional şi de la alte publicații şi posturi de radio. Scena era dominată, alături de bustul lui George Enescu, de roll-up-urile sponsorilor noştri tradiționali, Editura "Litera" (Raluca Târnăuceanu a oferit laureaților, din partea editurii, cărți, CD-uri şi DVD-uri muzicale), Cofetăria "Claus" (doamna Marilena şi fiul dânsei, Claudiu Adam, ne-au "îndulcit" cu renumitele lor produse, între care cozonaci ca la mama acasă), TV Senso,

Marin Cazacu alături de doi dintre membrii Orchestrei Române de tineret

Adrian Dumitru

Catena (cu chipul surâzător al uneia din vedetele campaniei, laureata noastră Nico) şi Veritas-Panciu (ing. Adrian Toma ne-a trimis şi de această dată cele mai fine vinuri din producția sa). Colaboratoarele noastre Norela Liviana Costea şi Diana Murăşan au avut plăcuta sarcină de a înmâna premiile şi florile laureaților, într-o atmosferă destinsă, colegială.

Dar iată laureații secțiunii de muzică clasică, prezentați de prof. univ. dr. Mihai Cosma (glumind, în 1990 nu era sigur nimic din toate astea, deci "AM" l-a propulsat!) - tenorul **Adrian Dumitru** a obținut Premiul pentru debut; dirijorul **Adrian Morar** a primit Premiul

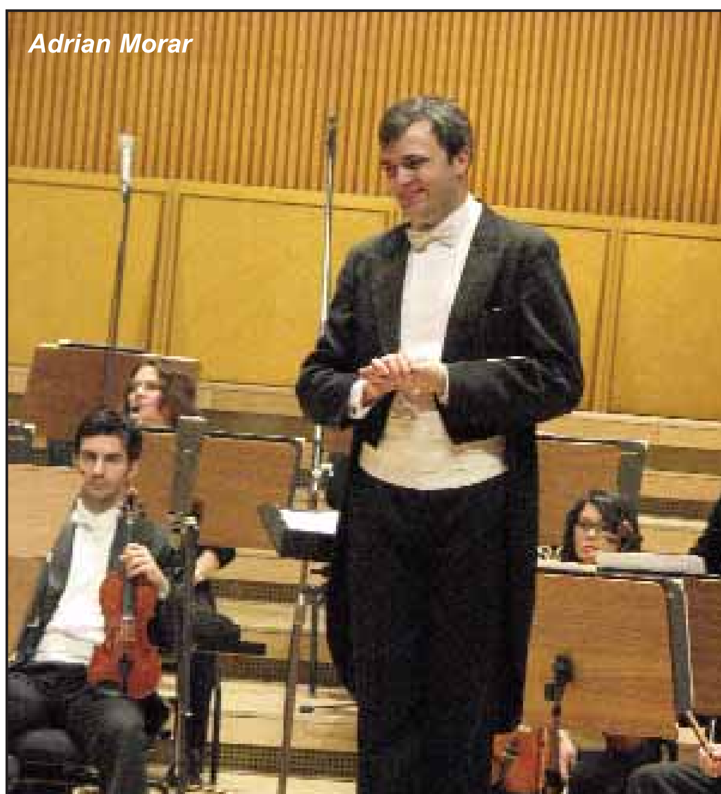

Mihai Constantinescu

pentru interpretare, în timp ce Premiul de excelență a fost câştigat de **Orchestra Română de tineret**, reprezentată de inițiatorul ei, dirijorul, violoncelistul şi profesorul **Marin Cazacu**, însoțit de câțiva membri ai orchestrei. Premiul "Spectacolul anului" a fost obținut de baletul *La Sylphide* (Opera Națională din Bucureşti), coregraf **Johan Kobborg**, prezent pentru a primi premiul, alături de aproape întreaga distribuție a spectacolului. Pianista **Viorica Rădoi** a câştigat Premiul "Colla parte".

La secțiunea muzică de divertisment (uşoară-pop-rock-folk-music-hall-jazz) n-a absentat nici un laureat, semn că Octavian Ursulescu îşi ține bine în mână oamenii! Mai mult, am avut şi un "supliment": după ce a fost prezentat călduros de titularul rubricii noastre de specialitate, Florian Lungu, laureatul pe 2013 al muzicii de jazz, chitaristul **Teodor Man** ne-a propus un inedit şi gustat moment "live" cu solista Gabriela Costa, în avanpremiera unui album de bossanova pe care cei doi îl vor edita în această perioadă. Distincția "Evenimentul anului" a recompensat realizările de excepție, în postură de dirijor, orchestrator şi pianist, ale lui **George Natsis**,

G. Natsis, Nico, J. Kerestely

premiat anterior şi de UCMR pentru creația sa componistică. Este vorba de concertele celebrului chitarist Steve Vai din cadrul turneului său european (la care Natsis a dirijat o orchestră de mari dimensiuni alcătuită numai din instrumentişti români), de cele ale lui Marcel Pavel de la Sala Palatului, precum şi de

Adrian Morar

implicarea consistentă (orchestrații şi acompaniament, cu formația sa, la sute de piese) în emisiunea cu rating uriaş de la ProTV, "Vocea României". Pentru

M. Cosma, Viorica Rădoi

diversitatea melodică, inspirație şi originalitate, cantautorul **Mihai Constantinescu** a fost primit cu ani

George Natsis

în urmă în rândul membrilor UCMR, onorându-şi acest statut prin performanțe concertistice (este angrenat în prezent în amplul proiect de readucere în prim-plan a valorilor perene ale muzicii uşoare româneşti, "Şlagărele României") şi discografice. Premiul "Discul

Johan Kobborg

anului" i-a fost acordat pentru un album remarcabil, "Şi te-am iubit", editat cu colaborarea florăriilor Tria's (marile şlagăre "Iubiți-ne, că suntem flori" şi "Un zâmbet, o floare" au inspirat probabil această colaborare!). Discul conține, alături de compoziții noi, şi remix-uri moderne ale câtorva din succesele sale anterioare, cum ar fi "O lume minunată", "Anotimpuri",

Nico, Daniel Gheorghe (festivalul "Dan Spătaru")

"Sus în deal". Un argument legat de popularitatea neştirbită a lui Mihai Constantinescu este faptul că la spectacolul "Ziua muzicii uşoare de altădată", de la Sibiu, în noiembrie 2013, întreg stocul de CD-uri s-a epuizat rapid! Pe **Nicoleta Matei**, alias **Nico**, reclamele

farmaciilor Catena, alături de Stela Popescu, Alexandru Arşinel şi Adrian Enache, o aduc zilnic în toate casele. La fel concertele din “Caravana Catena” au purtat-o anul trecut prin întreaga țară, aniversând laolaltă cu miile de fani cei 10 ani de carieră la cel mai înalt nivel.

T. Man, G. Costa

O. Ursulescu, A. Iorgulescu, M. Cosma

Recitalurile sale incandescente, hit-urile radiofonice, aparițiile TV i-au adus pe merit acestei artiste cu voce formidabilă titlul “Interpreta anului”. În sfârşit, ca un corolar al galei, dar şi al unei cariere strălucite puse în slujba muzicii, a fost acordat compozitorului **Jolt Kerestely** trofeul “O viață dedicată cântecului”. Observați că nu ne-am referit şi la galoanele sale de maestru de sunet (“Cine n-a lucrat cu mine înseamnă că nu există”, declară el cu umor), cu 50 de ani de activitate, sau de pianist – toate acestea se vor regăsi, cu siguranță, în cartea dedicată lui, la împlinirea a 80 de ani, de colaboratoarea noastră Oana Georgescu. Când a primit distincția, Kerestely a spus la microfon că a primit premiul cam târziu, de parcă vitalitatea nu l-ar da de gol – de altfel, a sosit la festivitate călare pe noua sa bicicletă! Aşa că o să-l premiem şi la 85, şi la 90 de ani...

À propos de această ultimă vârstă, decanul muzicologiei româneşti de top, maestrul Viorel Cosma, s-a întreținut la cocktail-ul ce a urmat cu preşedintele UCMR, Adrian Iorgulescu, cu vice-

preşedintele Ulpiu Vlad, cu noul coordonator al secției de muzicologie a UCMR, Nicolae Gheorghiță, precum şi cu mai tinerii confrați, într-o atmosferă convivială, relaxată, la care au contribuit din plin vinurile de clasă internațională de la Veritas-Panciu şi dulciurile renumitei cofetării Claus. Cu cadourile de la Editura Litera sub braț, laureații au acordat interviuri, s-au întreținut cu cei prezenți şi au promis ca în 2014 să fie şi mai buni! (foto: Sebastian Oros)

Redacția

Jolt Kerestely, pedalând către ediția a 25-a

DOBROJAZZ 2014

Florian LUNGU

Conform unui cunoscut dicton, „Omul sfinţeşte locul”. *Locul* – municipiul Tulcea, mai precis Sala **Centrului Cultural „Jean Bart”** (unde s-au derulat trei seri consecutiv recitalurile propriu-zise) şi **Clubul „ArtCAFE-La Scena”** de la parterul muzeului **„Casa Avramide”** (în care au avut loc la orele prânzului evenimente conexe şi jam sessions nocturne). Iar *omul* – **Dan Hornoiu**, tulcean de origine, coordonatorul artistic şi fac-totum-ul/sine-qua-non-ul **Clubului „La Scena”** din Bucureşti. Ideea sa, benefică, demnă de laudă, căreia i-a dedicat eforturi susţinute timp de luni bune, dublate de certă competenţă organizatorică dar şi de o oportună capacitate de selecţie, s-a concretizat într-un ingenios generic, **DOBROJAZZ**, denumind prima ediţie a unui **Festival Internaţional de Jazz** de orientare ethno, actualmente unica sărbătoare muzicală de acest profil din ţara noastră. Aşadar – **Dobrojazz**, denominaţie legată de arealul geografic al desfăşurării (citiţi... Dobrogeaz) dar care poate fi tradusă dintr-o virtuală limbă slavonă drept „jazz bun” (Dobro Jazz).

Podiumul Festivalului din oraşul-poartă a Deltei Dunării s-a constituit drept gazdă primitoare a nu mai puţin de şase recitaluri memorabile prin valoare, diversitate şi semnificaţie, susţinute de artişti de marcă din România, Rusia, Ucraina, Bulgaria, Moldova, în formulele de componenţă figurând şi doi instrumentişti din Germania. Astfel, peisajul muzical autohton a fost revelat: vineri, în deschidere, de **Cvartetul** ghitaristului **Călin Grigoriu,** cu **Cezar Knihinschi** - bass, **Daniel Iliescu** - cajun, **Cezar Cazanoi** - flaut, caval, primul şi ultimul dintre instrumentiştii menţionaţi marcându-şi contribuţiile creative cele mai semnificative; sâmbătă de **Trio-ul** mult apreciaţilor muzicieni **Mircea Tiberian** - pian, **Cătălin Milea** - saxofon alto, flaut, **Nadia Trohin** - voce, aceştia prezentând în premieră un proiect muzical bazat pe vechi teme folclorice; iar duminică de cântăreaţa nepereche **Maria Răducanu** în tandem cu pianistul german **Niko Meinhold,** acest duo evoluând într-un demers scenic de intensă vibraţie lirică.

Mircea Tiberian, Cătălin Milea, Nadia Trohin

Jazz-ul contemporan din Rusia şi-a aflat vineri seara exponenţi de elită în **„Moscow Art Duo”**, adică **Arkady Shilkloper** - corn, alphorn şi **Serghei Starostin** - clarinet lituanian, fluiere, corn de vacă, ţiteră, voce, plus admirabilul pianist ucrainean invitat **Vadim Neselovskyi** (cunoscut şi graţie colaborării sale cu celebrul vibrafonist american **Gary Burton**) – iată un trio sui generis care a excelat prin originalitate şi interplay, reuşind să înscrie unul dintre momentele de maxim interes ale Festivalului.

Un alt recital mult gustat de public a fost acela al **Trio-ului Dimităr Bodurov** din Bulgaria, cu protagonistul la pian, cu bass-istul **Mihail Ivanov** şi cu virtuozul baterist german **Jens Dueppe**. Onoarea de a încheia festivalul duminică seara a fost încredinţată unor notorii artişti din Moldova de peste Prut, creativul violist şi lider **Anatol Ştefăneţ**, poli-instrumentistul **Valentin Boghean** - trompetă, saxofon, flaut, caval, fluier, **Dorel Burlacu** - clape, muzicuţă, **Gari Tverdohleb** - baterie, percuţie, xilofon, reuniţi în grupul **„Trigon”** aplaudat ani de-a rândul în ţări de pe mai multe continente. Cele două prezenţe scenice din Bulgaria şi Republica Moldova s-au impus prin diversitate, policromie timbrală şi insolit expresiv, ilustrînd în chip sesizabil egida stilistică atotcuprinzătoare ***ethno-jazz***.

Maria Răducanu, Niko Meinhold

Recitalurile propriu-zise nu au însemnat însă singurele tentaţii ale acestei sărbători muzicale: în **Clubul „ArtCAFE-La SCENA”** de la **Casa Avramide** au fost oferite fanilor de către subsemnatul (şi prezentator al Festivalului) şi de **Virgil Mihaiu** expunerile ilustrate video şi audio intitulate **„Unora le place jazz-ul”**, respectiv **„Jazz Side Stories”.**

Evaluând cota valorică, atractivitatea manifestării după reacţiile foarte bune ale publicului (nu numai tulcean) care a demonstrat o binevenită receptivitate în urmărirea prestaţiilor artistice, pe care le-a recompensat prin entuziaste aplauze, acest week-end jazz-istic a legitimat definirea sa metaforică „Un festival pentru pescarii de sunete alese”, de către co-prezentatorul **Paul Tutungiu**. Având în vedere faptul notabil că a fost susţinut, nota bene, şi de Primăria municipiului, **„DOBROJAZZ”** merită să devină, anual, ***un veritabil brand*** pentru viaţa artistică tulceană!

Baletul „Albă ca Zăpada”

Actuala stagiune a adus pe scena Operei Comice pentru Copii o nouă premieră: baletul „Albă ca Zăpada”, un spectacol de balet inspirat de celebra poveste a Fraţilor Grimm. Coregrafia este semnată de Gigel Ungureanu, fost prim-solist al Teatrului de Balet „Oleg Danovski” din Constanţa, iar din 2006 prim-solist al Operei Naţionale din Bucureşti, o colaborare în premieră. Asistent coregraf este Cătălin Caracaş, ilustraţia muzicală aparţine lui Alexandru Istrate, iar scenografia Vioricăi Petrovici.

Din distribuţie fac parte balerinii binecunoscutei instituţii de cultură conduse de Smaranda Oţeanu Bunea: Theodora Munteanu, Alis Gheorghe, Andreea Soare, Alexandra Corneanu, Claudia Iagăr, Sabina Chirilă, Andy Ardeleanu, Mihai Pricope, Daniel Manea, Ionuţ Birjovanu, Octavian Iuga şi Andrei Dogaru. Participă şi solista Jennyfer Dumitraşcu. Acest spectacol, alături de “Invitaţie la Castel”, a încheiat o stagiune extraordinară, cu producţii şi spectacole de operă şi balet, cu musicaluri, cu turnee în ţară şi în străinătate şi cu premii importante obţinute la festivaluri internaţionale. A fost si este remarcabil succesul reprezentaţiilor cu “Cenuşăreasa”, “Don Pasquale”, “Mirandolina”, “Minuniţă şi Vrăjitoarea”, “Scufiţa Roşie”, “Soacra cu trei nurori” sau “Figaro”, poveşti magice transpuse pe muzică şi dans, special pentru copii.

Să nu uităm că în primăvară Opera Comică pentru Copii a cucerit două Premii I la două categorii distincte (dans modern şi dans popular) şi o medalie de aur la Super Dance Festival, Festivalul Internaţional de Folclor şi Dans Modern, ediţia a II-a, de la Sankt Petersburg. Opera Comică pentru Copii a fost distinsă până acum cu 21 de Premii Internaţionale şi 42 de Premii Naţionale, “cifre” impresionante la care se adaugă un repertoriu de peste 200 spectacole pe stagiune şi 60 de titluri în repertoriul general. (Text şi foto: **Oana Georgescu**)

Planeta ciudaților

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Puțină istorie

Ca de obicei, ultima zi oficială de primăvară aduce o bună parte a suflării României cu gândul la Eurovision, competiție unde în trecut am avut câteva performanțe notabile: locul 3 pentru Cristian Faur, cu Luminița Anghel şi Sistem (2005), locul 4 pentru Eduard Cârcotă, cu Mihai Trăistariu solist (2006) şi iarăşi un loc 3 în 2010, cu Paula Seling şi Ovi, pe care TVR a mizat din nou anul acesta. Suma pe care trebuie s-o achite postul public pentru participare, 170.000 de euro, nu e mare deloc raportată la cheltuielile uriaşe şi nejustificate pe automobile sau moderatori plătiți cu sume colosale, fără a aduce audiență, mai ales că anul acesta a dat şi Guvernul o mână de ajutor. "Suntem foarte mândri că în acest an am reuşit să sprijinim şi financiar participarea reprezentanților noştri la Eurovision! Avem încredere că vor face cinste României" declara premierul Victor Ponta, care a fost chiar în sală la Copenhaga. Dar am fi preferat să susțină o creație românească (autorii au fost străini), cât despre mândria locului 12... Cum bine scria "Libertatea", în absența compozitorilor importanți, care fug ca dracul de tămâie de aranjamentele de la TVR, organizatorii preselecției naționale (anul acesta responsabilă a fost Liana Stanciu, care lucrează în paralel la un post de radio... privat, unde muzica uşoară românească este o "paria") îşi bat capul cum să şocăm şi noi cu ceva în finală, în condițiile în care țări prietene nu prea avem (dar cine oare e vinovat de această izolare?), iar românii din străinătate nu se ostenesc să dea 2 euro pe un SMS. Mai departe, însă, semnatarul articolului din cotidianul amintit o dă rău în bară: "Anul trecut, TVR l-a aruncat în concursul de la Malmö (Suedia) pe contratenorul Cezar Ouatu, un bărbat superb (??), înalt ca bradul (?) şi plin de muşchi (?), şcolit la prestigioase academii de muzică din lume (??)" - interogațiile ne aparțin: dacă tot s-a auto-intitulat... "The Voice" şi s-a lăudat că are un succes fulminant peste hotare, de ce de peste un an n-am auzit de vreun concert memorabil? Dar, revenind, am constatat atunci că rochia lungă şi decoltată ("fetița" de anul acesta a fost mai sobră) şi vocea de femeie nu i-au adus decât un oarecare loc 13 lui Ouatu, deşi acesta declara sigur pe el: "Sunt adorat de bărbați, am un mare succes la ei. Eurovisionul este o mare familie de homosexuali". Tenorul Vlad Miriță (locul 20 în 2008, alături de Nico, dar atunci Andrei Tudor a primit o distincție pentru compoziție şi orchestrație) a fost destul de tranşant: "În general, publicul Eurovision e format din gay, chiar şi în sală, unde se flutură steagurile, mai mult de jumătate sunt homosexuali. Ouatu n-a fost însă credibil.

Conchita Wurst (Austria)

Paula Seling şi Ovi (România)

Eu sunt însă de fel tradiționalist, aş vrea ca România să câştige pe bune, prin voci". Dar mai ales, am spune noi, cu un cântec bun, pentru că degeaba cotidianul bucureştean scria, cu resemnare: "Şi noi am avut rochie, barbă şi voce, dar nu am câştigat". Pentru că austriaca (ul) Thomas Neuwirth, 25 de ani, alias Conchita Wurst (pseudonim adoptat clar în bătaie de joc), a avut o voce expresivă, puternică, a cântat fără cusur, Cătălin Crişan declarând după concurs că atât melodia, cât şi interpretarea au fost la înălțime.

The Common Linnets (Olanda)

"Păsărica şi Cârnatul"

Am adăugat un "şi" pentru a evita o cacofonie, dar chiar nu ne interesează dacă transsexualul-hermafroditul în cauză posedă ambele atribute anatomice incluse în numele de scenă ("conchita" în argoul hispanic, "wurst" în germană), că poartă perucă brunetă şi îşi vopseşte barba, pentru că delegația austriacă a obținut, şocând, ceea ce şi-a dorit: o victorie categorică şi un punctaj incredibil, 290 de puncte. Horia Moculescu subliniază şi el, indirect, calitatea piesei "Rise like a Phoenix", vizând de asemenea orientarea greşită a juriilor de preselecție de la TVR: "La noi, piesa câştigătoare nu ar fi trecut de preselecție, s-ar fi spus că e veche! E genul "Tu eşti primăvara mea" a lui Florin Bogardo sau "Un albastru infinit" a lui Marcel Dragomir". Scriitorul Ştefan Mitroi notează în "Jurnalul Național": "Epoca femeii cu barbă e abia la început. Dar va avea şi ea un sfârşit, pentru a face loc celei a bărbatului cu copite şi coarne, dacă nu cumva chiar i-a făcut loc! Vor urma pedofilii, care sper să nu-şi fi pierdut răbdarea după tentativa eşuată din Olanda de a intra în legalitate ca partid politic! Tot ce e nou se loveşte un pic de refuzul celorlalți la început, după care... Lumea şi viața e musai să meargă înainte! Cu anormalitatea progresistă pre normalitatea obtuză călcând. Tot înainte! Cu drepturile omului fluturând triumfător deasupra capului, era să zic deasupra coarnelor, şi, desigur, cu cântec!". În acelaşi cotidian, Dana Andronie scrie: "Inclusiv austriecii au fost şocați de reprezentanta/ reprezentantul lor... Dar un minor care a văzut-o pe Conchita machiată şi cu barbă ce poate să înțeleagă? Vai de părinții care au trebuit să dea explicații... La fiecare ediție realizez adevărul vorbelor lui Nichita Stănescu: cel mai bun vecin al nostru este Marea Neagră! Am rămas şocată când l-am auzit pe prezentatorul austriac ce frumos i-a prezentat pe Paula şi Ovi, care se aflau într-un parc din... Budapesta". À propos de vecini, uitați-vă câte puncte ne-au dat Bulgaria, Serbia, Ungaria (0, iar noi le-am dat 10!), Ucraina; noroc cu cele 12 puncte primite tradițional de la Republica Moldova, altminteri ieşeam pe locul 15! Dacă țările germanice şi nordice, pe de o parte, cele ex-iugoslave sau ex-sovietice, pe de alta, sunt solidare între ele, cele latine nici vorbă, aşa explicându-se locurile modeste ocupate an de an. Măcar crainicul francez a dat o lecție de patriotism în această globalizare de limbă engleză, folosind graiul lui Voltaire... E edificator cine a câştigat în ultima vreme: Germania, Azerbaidjan, Suedia, Danemarca, Austria! Iar în 2014 pe podium au fost Austria, Olanda şi Armenia...

Sanna Nielsen (Suedia)

Ediție modestă

Nu a fost un concurs foarte puternic, în schimb show-ul de televiziune a fost fabulos, o

András Kállay-Saunders (Ungaria)

adevărată lecție (sperăm că au văzut şi cei de la TVR cum se marchează luminos marginile scenei, pentru a nu se mai repeta accidentul groaznic al Alexandrei Cepraga de la Braşov!). Nu numai pentru ce a fost pe scenă, dar şi inserturile, momentele nemuzicale, umorul prezent la tot pasul, inclusiv la... Muzeul Eurovision. Globalizarea s-a vădit şi în faptul că unele țări au avut reprezentanți ai minorităților etnice sau emigranților. Paradoxal, cele mai bune piese n-au obținut clasarea meritată, începând cu Islanda şi continuând cu Belarus, Danemarca, Rusia (gemenele care au câştigat Eurovision Junior la Bucureşti au fost huiduite de public, jenantă politizare a unui concurs muzical!), Polonia, Franța, Italia, Ungaria, San Marino... Pe drept cuvânt, cunoscutul jurnalist şi profesor Ion Marin nota în cotidianul pe care-l conduce, “Ultima oră”:

Maria Yaremciuk (Ucraina)

“Prevalența criteriului geopolitic e un loc comun. Două tinere rusoaice au fost huiduite doar pentru vina de a reprezenta o nație aflată în conflict cu puterea euro-atlantică! Acum însă altul e “must”-ul competiției, depăşirea frontierelor, tot pe seama discriminării: transsexualitatea. Anterior, titlul revenise Israelului cu un transsexual care cel puțin respecta rochia pe care o îmbrăcase, semănând a femeie. Dar acum Austria a propus un monstru ca din circurile ambulante, femeia cu barbă. Noi trebuia să trimitem un cuplu inversionist, bărbat cu rochie şi femeia cu barbă. Să ne grăbim înainte ca fenomenul să escaladeze şi să aibă mare trecere zoofilii sau pedofilii!”. În revista “România Mare”, Radu Toma, trăitor multă vreme pe pământ american, este şi mai categoric: “Vesticii au dat aproape toate punctele vesticilor, iar esticii au dat punctele mai ales esticilor. Şi a câştigat cineva... de la mijloc. Obscen cîştigător, obscen Eurovision! Vestule, sâmbătă 10 mai 2014 ai cobit sfârşitul Europei. Ruşine, Eurovision! Ruşine, Copenhaga! “Femeia cu barbă” cobeşte Apocalipsa Uniunii europene”. Din alt punct de vedere, realizatoarea TVR Marina Almăşan, care a condus în două rânduri delegația noastră, a considerat revenirea cuplului Paula Seling – Ovi pe scena Eurovision, după performanța anterioară, drept o “ciorbă reîncălzită”, fără şanse de succes. Iar “Miracolul”, s-a văzut, nu a avut loc.

“Artefactul Cârnaț”

Eurovision este un eveniment de televiziune, deci de imagine, aşa încât nu o dată aspectul vizual a jucat un rol important. Pe vremuri, “şocul” (acum am râde de aşa ceva!) era mult mai blând, de pildă când Sandie Shaw a cântat în picioarele

goale sau când au triumfat puştoaice foarte tinere, gen Gigliola Cinquetti sau Mary Hopkin. Acum, dacă nu vii cu nişte monştri fioroşi (aduceţi-vă aminte de rockerii din Finlanda), cel puţin, trebuie să ai o melodie frumoasă, o fată drăguţă şi o susţinere geo-politică, cum a fost cazul, în 2013, cu Emmelie de Forest (Danemarca), pe care am revăzut-o în finalul show-ului. Dar dacă spectacolul ar fi fost transmis doar la radio, mai mult ca sigur aţi fi apreciat melodia austriacă şi interpretarea... Scriitorul George Stanca este şi el extrem de caustic în rubrica sa din “Click! TV”: “Au concurat normalii cu anormalii. Anormalii fiind în fapt nişte imagini false, pictate cu accente biblice şi inversioniste ca un sacrilegiu. Şi iar a învins anormalul... Designerul Răzvan Ciobanu a avansat ideea de a-l trimite pe Naomi la Eurovision. De parcă anul trecut nu am trimis noi tot ceva din zona anormală: un “castratto”, deşi nu era un festival de chirurgie, ci de muzică. Dar nu era concurs de “naomizde”, ci de muzică, aşa că au câştigat cântecul şi vocea cele mai bune. Sau care au obţinut sufragiile unei Europe

Basim (Danemarca)

“bolnave şi inversioniste”. Apoi, Ciobanu ne propune o comparaţie forţată, împotriva naturii: “Nu comparaţi o Dacie cu un Ferrari...”, dar greşeşte, fiindcă Ferrari-ul lui, logic, ar trebui să aibă ţeava de eşapament în faţă, nicidecum în spate! Muzical e ca şi cum ar concura o tilişcă versus un sintetizator... Corect aş spune că produsul Conchita Wurst e un artefact. E un bărbat care şi-a luat un nume compozit. Heteroclit. Se putea numi chiar Heteroclita... European. S-a înveşmântat în damă, şi-a desenat o barbă... Nu e de uitat amănuntul că produsul avea un aer christic... O muiere cu barbă pe nume Conchita Cârnaţ, care aduce cu Hristos. Genial artefactul!”. Sigur, noi avem talentul de a lua totul în tragic (toată lumea ne fură, e împotriva noastră – vezi ultimul paragraf), dar să nu ne pierdem umorul, graţie cunoscutei reviste “Caţavencii”: “Dacă ştiam că asta se caută, nu mai râdeam de Naomi. N-am ştiut să ne valorificăm transsexualii. Tot ce trebuia să facem era să-i spunem să nu se mai bărbierească. Iar Cezar Ouatu, originala femeie cu barbă, a fost prea devreme. Lumea nu era pregătită în 2013 pentru o femeie cu barbă. Acum, când era, am trimis-o pe Paula Seling şi pe un piticuţ care şi-a sculat părul ca să mai iasă 3 cm. în plus la riglă. Venise cu ditamai orga circulară ca să cânte la 3 clape. De parcă s-ar fi supărat cineva dacă ar fi venit cu o orgă mică, cu 3 butoane. Sau dacă s-ar fi înghesuit după un pian de jucărie, să vedem doar ciuful ăla sculat cum unduie în ritmul clapelor pe care apasă de aproape 2 ori”.

Donatan & Cleo (Polonia)

Noi, victime inocente

Reprezentanții TVR, în frunte cu Liana Stanciu, reiau, ca în fiecare an, leitmotivul defavorizării românilor: "Am fost sabotați de juriu şi de organizatori! Danezii le-au interzis artiştilor noştri să realizeze clipul de prezentare pentru concurs în Delta Dunării!". Trecem peste absurditatea situației: cum adică, ce treabă aveau danezii cu locul unde filmam noi videoclipul? Iar dacă şi-au permis această obrăznicie, de ce nu i-am pus la punct şi n-am făcut cum vroiam noi? Ni se spune că "juriul" (din CINE este el alcătuit?) ne-a acordat note (dar CARE sunt aceste note?) mai mici în finală decât în semifinală, uitând însă că în finală au apărut câteva piese în plus, toate valoroase. Apoi, nu garanta Ovi susținerea totală a scandinavilor, semnatari ai piesei şi subjugați de cariera lui locală? Cum s-au comportat danezii am văzut, iar țara de adopție a lui Ovi, Norvegia, ne-a dat... 4 puncte! Liana Stanciu afirmă tranşant: "Câştigătorul era deja stabilit. Juriul internațional de specialitate (încă o dată, format din cine? Unde e transparența europeană? - N.Red.) o dădea favorită pe Conchitta Wurst înainte de finală. A fost un produs de marketing la care austriecii s-au gândit încă de acum 5 ani. Au vândut o poveste, iar piesa şi interpretarea au fost bune. Dar nu au contat doar aceste lucruri, se zvonea că au existat şi alte aranjamente pentru a o ajuta să câştige". Trecem peste gravitatea unor afirmații făcute, repetăm, de un oficial al TVR, deci al României, dar recitim anunțurile optimiste făcute înainte de concurs, când eram ba la un pas de victorie, ba cel puțin în primii 10, la pariuri, şi nu mai înțelegem nimic. Acum, brusc, după război, toți au avut ceva cu noi. Preşedintele juriului național (şi, citim în "Ring", şi al celui "internațional", deci a existat aşa ceva în seara finalei?), Mădălin Voicu, are la rândul lui revelații "post festum", după ce a anunțat la Braşov câştigătorii fără a mai detalia notele membrilor juriului: "E o chestiune de lobby, de sponsori, de bani. La noi e debandadă şi nu putem organiza la nivel decent o asemenea finală Eurovision". Altfel spus, nici usturoi n-a mâncat... (nu-l mai întrebăm şi de "îngroparea" festivalului de la Mamaia, sigur şi acolo alții sunt de vină!). Nico, membră a juriului național, i-a felicitat pe Seling şi pe Ovi pentru prestație, convinsă fiind că meritau mai mult, dar şi ea, ca şi Mădălin Voicu şi Liana Stanciu, vorbeşte de necesitatea unui show pe măsură, gândit pentru specificul publicului de la Eurovision. Ceea ce ne face să ne întrebăm de ce nu a fost imaginat, cu banii Guvernului, un show cu care să-i dăm gata pe toți; câştigând, acelaşi guvern ar fi construit rapid o sală multifuncțională, deci oricum se alegea şi municipiului Budapest ("ah, excuse me, Bucharest!") cu ceva... (Foto: theguardian.com)

Surorile Tolmachev (Rusia)

Softengine (Finlanda)

Clasament final: 1. Austria 290 pt.; 2. Olanda 238 pt.; 3. Suedia 218 pt.; 4. Armenia 174 pt.; 5. Ungaria 143 pt.; 6. Ucraina 113 pt.; 7. Rusia 89 pt.; 8. Norvegia 88 pt.; 9. Danemarca 79 pt.; 10. Spania 74 pt.; 11. Finlanda 72 pt.; 12. **Romania 72 pt.**; 13. Elveția 64 pt.; 14. Polonia 62 pt.; 15. Islanda 58 pt.; 16. Belarus 43 pt.; 17. Marea Britanie 40 pt.; 18. Germania 39 pt.; 19. Muntenegru 37 pt.; 20. Grecia 35 pt.; 21. Italia 33 pt.; 22. Azerbaijan 33 pt.; 23. Malta 32 pt.; 24. San Marino 14 pt.; 25. Slovenia 9 pt.; 26. Franta 2 pt..

Publicații românești cu profil muzical (II)

Florin-Silviu URSULESCU

Până în 1990 nu a existat o publicație românească de profil,

axată pe temele muzicii "ușoare" – tradițională, pop, folk, disco, rock sau jazz. Existau informații în rubricile câtorva publicații ("Contemporanul", "Scânteia tineretului", "Femeia", "Săptamâna"), dar mai ales în almanahuri. Acest segment al publicisticii de profil a marcat profund viața unei importante părți a tineretului acelor vremuri și are trăsături extrem de interesante – sociale, morale, politice, economice meritând o expunere mai mare.

Ne vom opri asupra publicațiilor cu caracter muzical care se lansau după 1990, în speranța umplerii unui cert gol informațional existent. Inițiem astfel un demers în premieră de acest gen din presa noastră. Spre fanii frustrați ai rockului s-a îndreptat atenția editorilor, astfel că majoritatea acestor publicații se axează pe rock.

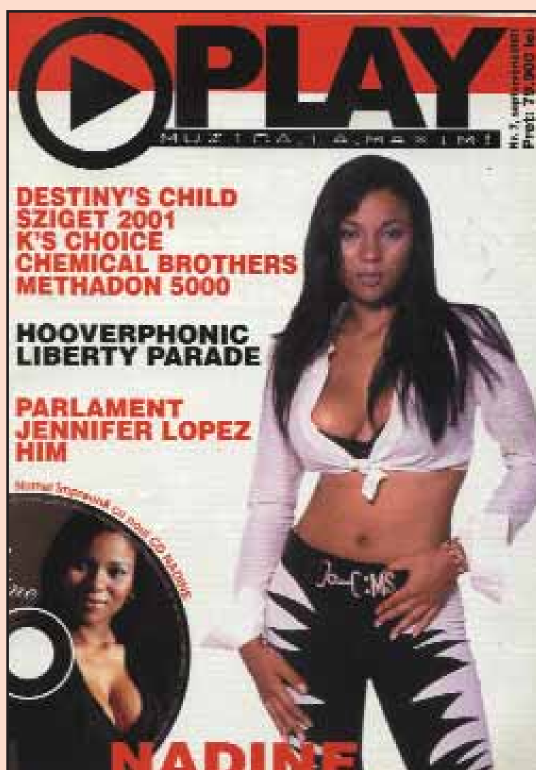
METAL FAN. Format A 4, coperți color, pagini alb-negru cu mici inserții color, cu poster color la mijloc. Subțirică, numai 12 pagini, scrise însă mărunt, tehnoredactare haotică, cum se întâmpla cu majoritatea publicațiilor în acei ani - revista a fost printre primele de gen, prin 1992. Nu au apărut multe numere, iar prețul în banii... vechi, era 100 de lei. Deși erau articole axate pe diverse stiluri de rock, accentul cădea pe ramura metalică, redactor-șef fiind Gabriel Paul Gomboș, un specialist al stilului.

PLAY. Subtitlu „Muzica la maxim!". Format A 4, coperți color, conținut color, poster dublu la mijloc, 32 pagini. Editare îngrijită, fotografii clare, existând deja reclame și concursuri cu premii. Se vedea deja că suntem în anul 2001, apariția fiind lunară iar prețul - 79.000 lei. Conținut consistent și variat, cu multe știri, cu incursiuni în hip-hop, electronică, pop, portrete autohtone: nu este de mirare că revista a obținut finanțări și a avut viață mai lungă ca altele, un merit important având Răzvan Marc, ulterior redactor TV și la case de discuri.

ROCK-MANIA. Format A 4, coperți color, subțirică - doar 16 pagini color, lunară. Tehnoredactare aerată, fotografii xeroxate, conținut cu intenții ambițioase: despre „civilizația rockului", portrete din diverse ramuri, inclusiv românească, apar scrisori și întrebări de la cititori. Aspect modest, fonduri reduse, inițiator - Marius Șerbănoiu.

SRL. Subtitlu „Să râdă lumea și să cânte". Una din primele reviste apărute după 1989, mai precis în 1990, astfel se explică hârtia de proastă calitate, cu pagini alb-negru și fotografii xerox, format A 4, apariție lunară, preț - 12 lei. Editată de agenția ATIAS, redactor-șef Marius Constantinescu, specialist al divertismentului: nu este de mirare conținutul foarte variat, cu cuvinte încrucișate, muzică ușoară, jazz, umor. Nu a avut viață lungă.

METRONOM. (Revista dependentă de toți iubitorii muzicii din România). Titulatură împrumutată de la celebra emisiune a lui Cornel Chiriac. Altă revistă apărută rapid, în 1990, cu aspect modest, coperți color, dar pagini alb-negru, cu fotografii neclare, 24 de pagini, format A 4, lunară, au apărut puține numere. Sumar variat și ambițios: scrisori, partituri, amintiri, cronici, medalioane, dance, pop autohton și internațional.

Albumul cu amintiri

Revedere emoționantă, după 45 de ani, pe scena Sălii Palatului, unde Margareta Pâslaru i-a înmânat lui Mireille Mathieu, înrămată, fotografia laureaților Galei MIDEM (Târgul internațional al discului şi al editurilor muzicale), din ianuarie 1969, de la Cannes! Ocazie pentru noi să reamintim şi celor mai tineri că am avut întotdeauna artişti cu care să ne mândrim. Spre deosebire de celelalte țări, unde "Discul de aur" se acorda pentru un disc, LP sau single, la noi se totalizau vânzările, Margareta primind acest trofeu în decembrie 1968, pe baza vânzărilor uluitoare pentru acele vremi, verificate şi aprobate de Consiliul de stat pentru cultură şi artă. Pentru a avea o imagine, încă de la debut, în 1961, vânduse 20.000 de unități cu "Chemarea mării" de George Grigoriu, apoi, prin 1963-1964 vindea numai în țările socialiste în jur de 300.000 de exemplare anual, după cum scria presa din RDG sau Ungaria. Organizarea, tipic românească (nu s-a schimbat nimic până azi, stați liniştiți!) a făcut ca discurile Margaretei Pâslaru să ajungă la Cannes... după încheierea târgului! Chiar dacă atunci conducerea politică nu încuraja foarte tare mediatizarea unor asemenea succese internaționale, publicațiile "Contemporanul" şi "Săptămâna" au acordat spații acestei premiere pentru țara noastră. Pe scena de la Cannes campioana vânzărilor din țara noastră a stat alături de, între alții, Amalia Rodrigues, Dalida, Udo Jürgens, Mireille Mathieu, Adriano Celentano, James Last, Adamo, Karel Gott, Muslim Magomaev (care a făcut un succes uriaş în URSS cu "Să cântăm chitara mea" de Temistocle Popa!), Patty Pravo, Peter Alexander, Juan Manuel Serrat, toți recompensați cu un simbolic "Disc de marmură". Mai putem visa azi la o asemenea companie? La Gala trofeelor, desfăşurată pe 25 ianuarie 1969, au cântat, ca invitați de onoare, Gilbert Bécaud, Sergio Endrigo, Massiel, Mary Hopkin. Doi dintre aceştia au fost legați de acordarea unor trofee MIDEM pentru creație, lui Bécaud pentru "Et maintenant" şi lui Ruskin pentru "Those Were the Days" ("Le temps des fleurs" în varianta franceză), cu care solista galeză Mary Hopkin a triumfat la Eurovision. De fapt acest cântec este o adaptare a unei melodii populare ruseşti, înregistrate prin anii '20, "Daragoi dlia maia" (Mi-eşti drag). Interesant este faptul că discul lui Hopkin a fost produs de Paul McCartney, la casa Apple! Revenind la marea gală MIDEM, aici s-a acordat şi un super-trofeu lui Maurice Chevalier, la împlinirea a 80 de ani. De menționat că în 1968 Margareta Pâslaru fusese laureată a puternicelor festivaluri internaționale de la Sopot (Polonia) şi Braşov ("Cerbul de aur"). Dar apreciata noastră artistă nu s-a cantonat niciodată în trecut, oricât de strălucit ar fi el: de curând a înregistrat o compoziție a lui Jolt Kerestely, pe un text propriu, "Iubiri platonice", şi a lansat albumul "Actorii cântă", încasările acestuia fiind vărsate, ca de obicei, în scopuri umanitare.

M. Pâslaru, M. Mathieu

Octavian URSULESCU

AMERICANA PARTY

Alexandra Stan a fost protagonista unei petreceri tematice inspirate din videoclipul "*Thanks For Leaving*", filmat în SUA. „*Americana Party*" a transformat un club celebru din Bucureşti într-un veritabil tărâm de vis, cu elemente specifice unei petreceri "american style". Decorurile au recreat o parte din cele două videoclipuri ale artistei, „*Thanks for Leaving*" (până la lansarea oficială, a fost prezentat în trei părți, ca un scurt-metraj) şi „Cherry Pop".

Cu un look nou (a purtat o perucă brunetă), Alexandra Stan a susținut un moment live alături de Viky Red, diferit de spectacolele cu care ne-a obişnuit. Golan, DJ Cristian Gherghely şi Charlie Boy, alături de dansatoare, au întreținut atmosfera.

„*Thanks for Leaving*" a fost scrisă după experiența traumatizantă prin care a trecut artista şi vorbeşte despre noi începuturi, despre alegerile pe care le poți face în situații dificile, dar şi despre bucuria de a te descoperi şi de a fi tu însuți. *"Piesa are legătură cu viața mea, este despre învățămintele pe care le-am tras şi despre recunoştința pentru tot ceea ce mi se întâmplă acum. Sunt înconjurată de familie, dar şi de mulți prieteni"*, a mărturisit Alexandra, care lucrează la un nou album ce va fi gata în toamnă. Următorul ei single va fi lansat în Japonia şi apoi în Europa.

Alexandra Stan, Viky Red

Videoclipul piesei *„Thanks for Leaving*" a fost produs de Alex Cotoi şi Sebastian Jacome şi regizat de Khaled Mokhtar (Fonogram Studios, Griffon&Swans şi deFilm).

După *„Thanks for Leaving"* şi colaborarea cu Trupa Zero pentru piesa *„Inimă de Gheaţă*", piese cu care Alexandra a abordat genuri muzicale diferite faţă de cele cu care ne obişnuise, a venit rândul unui nou single, al doilea lansat de Alexandra în 2014. *„Cherry pop*" este o piesă pop-dance veselă cu ritmuri vibrante, cu un sound up-tempo ce conține elemente din muzica house şi va deveni cu siguranţă hit-ul verii. Videclipul a fost filmat în studiourile Buftea, fiind regizat de acelaşi Khaled Mokhtar (Oana GEORGESCU, Foto: Sebastian Oros)

"*Culoarea ta*" – Nadir feat CRBL

Piesa compusă de Randi şi CRBL este al treilea single cu versuri în limba română lansat de Nadir Tamuz.

Regia videoclipului – *"interzis cardiacilor"* - lansat oficial de cei doi cu ocazia unui concert susținut în Centrul Vechi al Bucureştilor este semnată de Taz Dongo. Finalist al celui de-al doilea sezon al concursului X Factor, Nadir a lansat până acum single-urile "*Interzis*" şi "*Leyla*", urmate de feat-ul cu J. Yolo la piesa *"Mână-n mână".*

Și CRBL a lansat recent cu Adda şi Raku piesa "Uşor, uşor", dar şi primul său album solo intitulat "*Ce-avem noi aici?!",* un material ce contine 14 piese. *"Mă bucur că CRBL a acceptat să facă partea de rap. Este al doilea single compus de Randi pentru mine şi sper că vom continua colaborarea. Videoclipul este interzis cardiacilor, iar piesa sper să fie fredonată de toată lumea*" - a spus Nadir, care a filmat alături de Florentina Raiciu, o blondă extrem de sexy.

Nadir, CRBL

D. Udilă, Randi, Nadir

La eveniment au fost prezenți CRBL şi soția lui, Randi, Cristian D, Crina Mardare, profesoara de canto a lui lui Nadir, precum şi Mişu Cernea. De altfel fiul lor Bubu şi colegii din LaLa Band i-au acompaniat pe Nadir, CRBL şi Randi cu ocazia recitalului lor. (Oana GEORGESCU, Foto: Sebastian Oros)

Flash

Mihai ANTON

Elena Gheorghe

Randi vine cu un cadou special pentru fanii **MORANDI**: un single nou însoţit de un videoclip în regia lui Iulian Moga. **Morandi** este unul dintre cele mai longevive grupuri de pe scena muzicală românească. După ce ultimul lor single, *Everytime We Touch,* a cucerit radiourile, Randi şi Marius Moga ne aduc ***Living Without You***: *"Anul acesta se împlinesc 10 ani de când trupa Morandi există pe piaţă"*, spune Marius Moga.

CONNECT-R – „Tren de noapte". Noul single al solistului vine după numeroase alte piese, printre care "Vara nu dorm", "Dă-te-n dragostea mea" şi "Noi ne potrivim". Noua creaţie este o melodie produsă de Connect-R şi echipa Rappin On Production.

JerryCo şi **PROCONSUL** lansează single-ul **"Aşa trec anii".** După videoclipul "Campion", în care JerryCo l-a avut ca protagonist pe Leonard Doroftei, artistul hip-hop lansează "Aşa trec anii", în colaborare cu Proconsul. Dacă featuring-ul rap-rock este inedit, JerryCo marchează "una dintre cele mai mari realizări profesionale", iar cireaşa de pe tort o reprezintă inserarea

Nick şi Beatrice

în piesă a câtorva versuri din poezia "Glossa", a lui Mihai Eminescu. Versurile lui Eminescu se integrează perfect în atmosferă şi în mesajul piesei, iar interpretarea lui Bodo este remarcabilă.

După succesul obţinut cu proiectul N&D, alături de Delia, cu care a lansat hituri ca "Vino la mine" (cea mai bună piesă a anului 2000), **NICK**, supranumit <Fabrica de hituri>, revine în muzică şi lansează single-ul "Zeppelin", în colaborare cu Beatrice, o nouă descoperire a artistului.

ELENA GHEORGHE lansează un single în limba engleză, "Mamma Mia", împreună cu un videoclip. În acesta, Elena dă contra-replica de rol actorului George Piştereanu, cunoscut publicului pentru rolurile sale din "Eu când vreau să fluier, fluier" şi "Loverboy". Piesa "Mamma Mia" este o nouă colaborare a Elenei cu compozitorul şi producătorul muzical Laurenţiu Duţă şi este un featuring cu artistul Glance.

După experimentul numit "Copilul din mine", **MAGA & TUDORAN**, duo-ul inedit de pe piaţa muzicală românească, revine cu piesa "Dezbrăcaţi", iar vocea feminină, care încoronează refrenul, este Aylin Cadîr. Versurile sunt scrise de către cei doi, dar au fost completate de Cristina Bălan (ABCD / ex-Impact). Cei doi artişti s-au cunoscut în timpul unui festival în străinătate, unde Gabriel Maga cânta cu formaţia Vunk, iar Cosmin Tudoran, cu băieţii de la Cassa Loco.

DJ RYNNO & SYLVIA lansează "Seară de seară", prima lor colaborare cu Uddi, single cu o puternică aromă reggae. Producţia le aparţine lui Phelipe, Cortes şi Marius Dobre.

Connect-R

De la Mioveni, la duete cu Al Bano!

Fulvia LAZĂR

Una din vocile strălucite ale generației tinere de interpreți de muzică ușoară îi aparține indiscutabil lui **ION MOISE "JOHNNY" BĂDULESCU**, din Mioveni. Este elev în clasa a X-a la Liceul "Ion Barbu" din Pitești. Talentul

muzical face parte se pare din gena familiei, din moment ce sora mai mare, Alexandra, 25 de ani, a terminat Conservatorul (pedagogie, dar și flaut, pian, chitară) la Brașov și în prezent este profesoară de muzică la București. Primele semne ale unor înzestrări vocale de excepție au apărut în 2005, când Johnny obține un premiu 2 în fața unui juriu din care făceau parte Dan Dimitriu sau Șerban Georgescu. Convinși, părinții îl înscriu la cursurile de muzică de la Palatul copiilor din Pitești, iar rezultatele nu întârzie să apară, cu un premiu special la "Mamaia copiilor", după care au urmat o sumedenie de distincții la competiții naționale și internaționale. După 3 ani de studiu la Școala de arte din Pitești, în 2009 devine elevul lui Cornel Fugaru și la scurtă vreme vine un succes remarcabil, locul 2 la Eurovision Junior (dar toți specialiștii au fost de acord că merita să cîștige), fiind susținut financiar de Primăria și Centrul cultural Mioveni. Îndrumarea lui Cornel Fugaru își arată roadele, cucerind în acel an Trofeele festivalurilor "Cerbul de aur Junior", "Delfinul de aur", "Remember", "Fulg de nea", premiul I la "Mamaia copiilor". În septembrie 2010 este selecționat în proiectul "BCR Speranțe", ceea ce-i permite să vină săptămânal la pregătire la maestrul său Fugaru. După numeroase emisiuni TV în țară, în iunie 2011 primește vestea cea mare, fiind invitat să se prezinte la un casting pentru celebra emisiune "Io canto", la studourile Mediaset din Italia! A trecut cu bine 2 preselecții (susținute financiar - transport, cazare - de BCR), fiind selectat să participe la marele show, o experiență unică pentru copilul român, care avea să fie acompaniat de o orchestră profesionistă și să cânte de nu mai puțin de 3 ori alături de AlBano! Trei luni în Italia, pe cheltuiala gazdelor, un adevărat vis, concretizat și prin includerea cu 2 melodii pe albumul "Io canto 3". Din păcate, același an 2011 îi aduce durerea de a-și pierde profesorii, pe Cornel Fugaru și Iulian Băiașu, continuându-și pregătirea până la sfârșitul anului cu Mirela Fugaru, după care în ianuarie 2012 BCR decide schimbarea profesoarei, colaborarea cu Dana Dorian fiind însă de scurtă durată. Anul trecut a fost preluat de organizația "Salvați copiii!", tot prin BCR Speranțe, din martie 2013 pregătindu-se cu Crina Mardare și Oliver Popa. A fost un an fructuos pe plan internațional, cu călătorii în SUA (Ohio și Chicago) și cu un premiu I în Elveția. Susținut în permanență de părinți, Elena și Ion, dar și de Centrul cultural din Mioveni și Școala de arte din Pitești, Johnny Bădulescu a participat cu succes la emisiunea TVR "Ploaia steluțelor" și a cucerit trofeul "Radio România Junior" în 2009. Anul acesta a primit premiul "Mihaela Albu" (o valoroasă solistă locală, dispărută prematur) la festivalul "Flori de mai" de la Călărași, unde juriul, foarte numeros, a avut o componență eterogenă, deci și unele clasări pe podium au fost discutabile. Repertoriul tânărului solist cu voce de aur este extrem de bogat pentru vârsta lui, cu peste 70 de titluri, între care numeroase din repertoriul internațional. Cântecele de muzică ușoară românească i-au adus premii în țară și peste hotare și este mai mult decât meritoriu că la vârsta lui cântă cu atâta maturitate melodii cum ar fi "Te-așteaptă un om" de Ion Cristinoiu, "Merit eu?" de Vasile Veselovski, "Doar când ai prieteni" de Cornel Fugaru, "Niciodată, niciodată" și "Nu suntem îngeri" de George Grigoriu, "Don Juan de Popa Nan" de Florentin Delmar, "Poarta către vis", "Cântec pentru bunica", "Te iubesc, măicuța mea!" și "Voi cânta" de George Natsis, "Aproape de cer" de Ionel Tudor, "Oriunde-ai fi" și "Părinții mei" de Nicolae Caragia, "Eminescu" de Ion Aldea Teodorovici, "Ce noroc!" de Viorel Gavrilă, "Rugă pentru părinți" de Ștefan Hrușcă, "O stea" (Deep Central), "Pentru tine" (Pro Consul).

alături de Andra

La cei 17 ani ai săi, Ion Moise Bădulescu, pe care toată lumea îl alintă Johnny, nu mai este doar o autentică speranță, ci deja o confirmare a unui talent de excepție pe tărâmul "dulcelui stil clasic" din muzica noastră ușoară.

Şlagărele României

Octavian URSULESCU

Am relatat, la timpul cuvenit, despre magnificul concert de la Sibiu, din toamna anului trecut, care i-a convins prin succesul său uriaş pe Tibi Marian, Andreea Boboacă şi pe colegii lor de la agenţia de impresariat că este un proiect viabil, ce merită “exploatat” (în sensul bun al cuvântului) şi pus în valoare cum se cuvine. Protagonişti au fost, atunci, Marina Voica, Alexandru Jula, Stela Enache, Mihai Constantinescu, Marina Florea, Adrian Daminescu, Gabriel Dorobanţu, Carmen Trandafir şi Daniel Iordăchioae – nouă corifei ai unei muzici uşoare româneşti pline de sensibilitate şi melodicitate, la care spectatorii de toate vârstele aderă cu toată fiinţa. Prin melodiile lor cele mai cunoscute au fost reprezentaţi în concertul respectiv compozitori cum ar fi Gherase Dendrino, Nicolae Kirculescu, George Grigoriu, Florin Bogardo, Vasile Veselovschi, Horia Moculescu, Marius Ţeicu, Ionel Tudor, George Natsis, Dumitru Lupu, alături de cântece, de asemenea de mare succes, semnate de unii dintre interpreţi, cum ar fi Marina Voica, Mihai Constantinescu, Adrian Daminescu, Daniel Iordăchioae. Cum spuneam şi atunci, a fost o demonstraţie de rezistenţă în timp a genului, atât de urgisit în mass-media, dar şi o probă de recordare la actualitate, pentru că nu a fost vorba nicidecum doar de nostalgie – deşi aveţi ceva contra nostalgiei? Cine n-are trecut şi istorie...

Ileana Şipoteanu

A fost semnalul naşterii proiectului de mare anvergură “Şlagărele României”, care prevede numeroase turnee şi spectacole în întreaga ţară. Chiar dacă iniţiatorii sunt din Sibiu, a surprins pe unii aderarea la această iniţiativă a unor organizatori şi primării din spaţiul transilvănean, unde în ultimii ani reprezentanţii muzicii uşoare au ajuns mai rar (iată că se dovedeşte că n-a avut cine să facă propunerile!). Din nucleul de 15 artişti de pe afişul mega-concertului “Şlagărele României” de la Sala Palatului din 2 octombrie au fost, astfel, prezenţi pe scena unor diverse manifestări Mihai Constantinescu (la Baia-Mare, Câmpia-Turzii, Cisnădie), Oana Sârbu (Baia-Mare), Adrian Daminescu (Câmpia-Turzii). După cum se poate observa, puţine sunt localităţile unde organizatorii locali să aibă spaţiu în program pentru mai mult de 4 artişti, aceştia fiind cei care aleg din lista extinsă propusă de “Star Agency” după propriile lor preferinţe sau ale publicului local. Astfel, la Luduş, în judeţul Mureş, au încălzit şi mai tare atmosfera într-o după-amiază toridă Alexandru Jula (“Soţia prietenului meu” cerută insistent, deşi artistul ar vrea să mai cânte şi altceva...), Stela Enache (cine n-a fredonat măcar o dată “Ani de liceu”?), Carmen Trandafir (şi “Micul ei univers”) sau Daniel Iordăchioae (întorcându-se la

Stela Enache

Marina Voica, Laurenţiu Duţă

Adrian Daminescu

marea sa albastră oriunde ar fi), fireşte fiecare cu un recital consistent de 40-45 de minute, pentru că au ce (repertoriu), cu ce (voce) şi pentru cine să cânte.

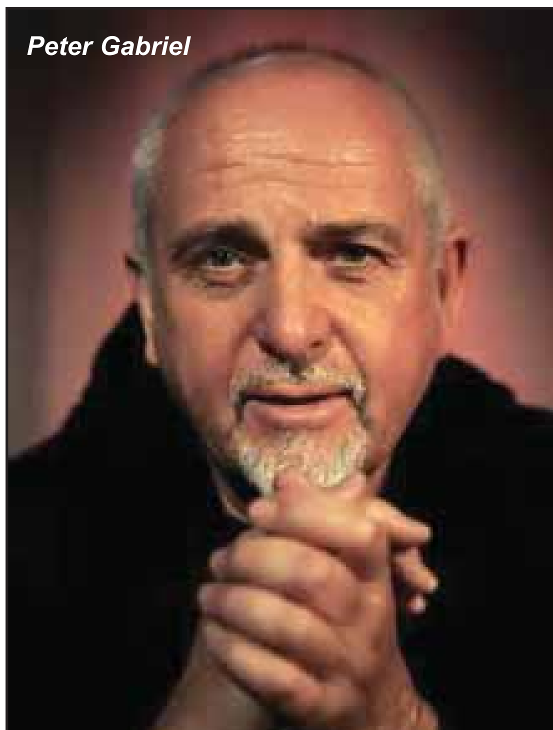
Un episod interesant a avut loc la Alba-Iulia, unde un alt modul de 4 cântăreți de top a alcătuit un “desant” la “Albafest by Marius Moga”, aşa cum s-au intitulat anul acesta serbările oraşului. Fiu (şi Cetățean de onoare) al municipiului, Marius Moga a gândit un program echilibrat şi complex, de mare atractivitate, pe o scenă uriaşă amplasată în centrul vechi. Fireşte, partea leului şi-au luat-o, firesc, aş spune, colegii săi de generație şi de... ProTV; pe lângă recitalurile proprii, Loredana Groza, Ştefan Bănică, Smiley şi toți ceilalți au fost invitați sâmbătă seara să cânte într-o seară specială Marius Moga, în acompaniamentul unei orchestre simfonice de 80 de persoane! Duminică după amiaza a fost rândul vedetelor folclorului, iar festivalul s-a încheiat (respect pentru aceşti artişti remarcabili) cu recitalurile de muzică uşoară. Din păcate, aşa cum se întâmplă la noi, folclorul şi-a depăşit cu aproape o oră spațiul acordat, aşa încât soliştii de muzică uşoară şi-au mai redus din melodii, presați de fanfara care trebuia să încheie, tradițional, festivalul. În ciuda acestui fapt, Marina Florea (dezlănțuită, temperamentală, cum n-am mai văzut-o de multă vreme!), Ileana Şipoteanu, Adrian Daminescu şi Daniel Iordăchioae au reuşit o performanță incredibilă: deşi ploaia nu a contenit o clipă (ideală ar fi fost aici Marina Voica şi al său “Şi afară plouă, plouă”!), miile de spectatori au rămas neclintiți sub umbrele, reluând fiecare refren laolaltă cu cântăreții, ovaționând şi chiar dansând! A fost o seară cu adevărat magnifică, cu chipuri realmente extaziate la auzul unor melodii cum ar fi “Stele perechi”, “Nu te voi uita”, “Am trup de ceață”, “Ce mult te-am iubit”, “Dacă într-o zi mă vei iubi”, “România”, “Eu te voi iubi”, “Într-o zi”, “Mă-ntorc la tine, mare albastră”...Vor mai fi, cu siguranță, numeroase concerte şi pe parcursul verii, deocamdată, la data când scriem aceste rânduri, pe 23 august va avea loc o revenire în fața publicului din Sibiu pentru Marina Voica, Mihai Constantinescu, Stela Enache, Marina Florea, Carmen Trandafir, lor urmând să li se alăture Carmen Rădulescu. Caravana “Şlagărele României” a pornit la drum, a fost greu de urnit, nu se mai opreşte, potolind setea de melodie şi poezie a publicului, care nu mai are unde să-şi vadă şi să-şi asculte idolii: nu ne referim la posturile comerciale, deşi Antena Stars, TV Favorit, Kanal D, GiGa TV, Antena 1, ProTV au fost, într-o măsură mai mare sau mai mică, alături de acest proiect. Dar ce ne facem cu posturile publice, plătite din banii noştri? TVR mai retransmite, din când în când, câte un festival (a făcut-o, pe TVR2, cu festivalul “George Grigoriu” de la Brăila, sperăm s-o facă şi în toamnă cu cealaltă bijuterie a genului, festivalul “Dan Spătaru” de la Medgidia), dar nu mai are nici o emisiune specializată, de divertisment, de actualitate artistică unde să poată fi promovat un eveniment. Iar ceea ce se petrece la Radio România (mai bine s-ar renunța la numele țării şi şi-ar spune “Radio Europa”!) e de-a dreptul scandalos, muzica uşoară românească tradițională fiind pur şi simplu absentă din programele numeroaselor canale!

Marina Florea

Mihai Constantinescu, Alexandru Jula

Concerte

PETER GABRIEL. Peste două ore de muzică, în pavilionul central al Romexpo, în show-ul care face parte din turneul **Back to Front** ce promovează o reeditare a celui mai cunoscut album al său: spectacol-concept dedicat împlinirii a 25 de ani de la apariția discului "So". Considerat unul dintre cei mai

Peter Gabriel

complecşi artişti actuali, **Peter Gabriel** a oferit un show spectaculos realizat în trei părți, cu 21 de piese interpretate impecabil alături de 4 dintre cei mai talentați instrumentişti ai lumii: **Tony Levin** (bas), **David Rhodes** (chitară), **David Sancious** (clape) şi **Manu Katche** (tobe), împreună cu suedezele **Jennie Abrahamson** şi **Linnea Olsson** ca backing vocals (care au şi deschis seara cu un scurt recital). În prima parte cu luminile din sală aprinse, artistul şi-a prezentat colegii şi piesele: **"Come Talk To Me"**, **"Shock the Monkey"**, **"Family Snapshot"**. Apoi în sală s-a lăsat întunericul, cu 5 macarale uriaşe, manevrate de tehnicieni aflați la sol, dar şi de o echipă de oameni suspendați deasupra scenei. Au urmat piese ca **"Digging in the Dirt"**, **"Secret World"**, **"Solsbury Hill"** şi **"Why Don't You Show Yourself"**, artistul păstrând pentru ultima parte a concertului său câteva dintre cele mai cunoscute piese - **"Sledgehammer"**, **"Don't Give Up"**, **"Big Time"**, **"In Your Eyes"**. Dar Peter Gabriel a lăsat pentru finalul concertului **"The Tower That Ate People" şi bis-ul "Biko",** tribut pentru activistul anti-apartheid.

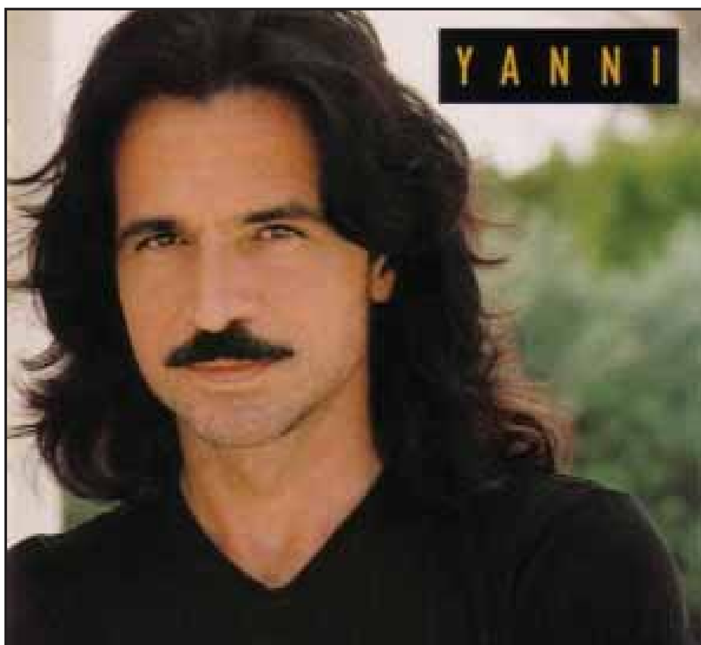
MARIZA. După concertele altor două artiste portugheze care şi-au dedicat cariera muzicii fado (stil care face parte din patrimoniul UNESCO), la Sala Palatului - concert sold-out - s-a aflat Mariza, pentru a doua oară la Bucureşti, după 2010. Alături de cei patru membri ai formației, cu o voce pregnantă, a oferit "Promete, Jura", "Meu Fado Meu", "Beijo de Saudade" (nostalgia după Mozambic, țara în care s-a născut), "O Tempo Não Para" , "Primavera" - cântată întâia oară de Amália Rodrigues, "Rosa Branca" şi "Feira de Castro". La bis a cântat piese celebre precum "Maria Lisboa", "Canto de Ossanha"- , al cântăreței braziliene Elis Regina, "Oh, Gente da Minha Terra". Şi a promis că va reveni în curând în țara noastră, dar poate într-o altă sală, în care oamenii să poată dansa nestingheriți.

3 Sud Est. Idolii unei generații, membrii grupului 3 Sud Est s-au reunit după o lungă despărțire într-un concert la Sala Palatului. Pe lângă hit-urile "Te plac", "Vreau să te uit", "Alături de îngeri", Mihai, Laurențiu şi Viorel au oferit publicului trei surprize muzicale. Prima invitată a serii a fost Elena Gheorghe, interpretând, alături de 3 Sud Est, piesele "Clipe" şi "Ecou". Andreea Bănică, cea de-a doua invitată, a interpretat cântecele "Vorbe care dor" şi "În lipsa ta". Cel de-al treilea invitat al serii, Horia Brenciu, a devenit, pentru o seară, al patrulea membru al trupei, oferind hitul "De dorul tău". Cei patru artişti au organizat un meci muzical, între partea stângă şi partea dreaptă a Sălii Palatului, interpretând single–ul "Hello". Un alt moment plin de "emoții" a fost marcat de prezența pe scenă a tatălui lui Laurențiu Duță, Titi Duță, care şi-a sărbătorit ziua de naştere. Cei 3 băieți i-au făcut o dedicație specială, hitul "De ziua ta", iar Laurențiu a mărturisit că refrenul piesei a fost compus de către tatăl său, în urmă cu 30 de ani. La final, cel mai recent hit 3 Sud Est - "Emoții", apoi un bis cu hiturile "Amintirile" şi "Poveste de dragoste".

3 Sud Est

YANNI - "World Tour 2013-2014". În turneul YANNI "WORLD TOUR 2013-2014" a fost inclus un nou concert la BUCUREŞTI, la SALA PALATULUI cu celebrul instrumentist şi compozitor şi orchestra sa, pentru a treia oară. Concertul lui Yanni reuneşte

numeroase instrumente precum pian, claviaturi, viori, violoncel, harpe, chitară bass, tobe şi mai multe percuții, trombon, trompetă sau chiar şi un corn francez. Din concertul de la Sala Palatului nu au lipsit solo-urile instrumentiştilor săi virtuozi, interpretul la harpă din Paraguay, cubanezul de la percuții şi energia debordantă a bateristului Charlie Adams. Nu se pot omite două voci feminine de excepție – Lisa Lavie şi soprana Lauren Jelencovich şi un violonist remarcabil, Sanvel Yervinian.

ÎNREGISTRAT ÎN ROMÂNIA 2. La Arenele Romane din Bucureşti, show energic cu maeştrii rockului alternativ de la noi – Alternosfera, Omul cu Şobolani şi Luna Amară, alături de Nişte Băieți. Acest grup, în deschidere, a pus pe ritmuri de punk-rock şlagăre cum ar fi "Vitezomanul Gică" (M. Constantinescu), "Lasă-mi, toamnă, pomii verzi" (M. Pâslaru), "Un actor grăbit" (B. Cristinoiu). Luna Amară a urcat pe scenă în momentul în care a început şi ploaia. „Roşu aprins", „Dizident", „Gri Dorian" sunt câteva dintre hiturile bine cunoscute ale formației cu cel mai puternic mesaj social-politic din zona rock-ului alternativ din România. Omul cu Şobolani oferă „În zbor", urmat de „Razna", „Odă (în Piața Romană)", „Xcelent", „Caută", „Stânga", „Anti-miorița", „Pandora", „Nu încerca aşa ceva acasă", „Cine e de vină". A încheiat seara Alternosfera, formație din Republica Moldova. Marcel Bostan, Marin Nicoară, Serghei Aladin, Anatolii Pugaci şi Dima Scripnic au făcut un show minuțios pregătit, de mai bine de două ore, cu „Flori de mai", „Oraşul 511", „Epizodia", „Wamintirile", „Muta", „Ploile nu vin". Cei 2673 de spectatori s-au dovedit a fi adevărați fani, aplaudând în ploaie timp de şase ore.

Promisiuni

__Dorin__ __MANEA__

Dacă în vara anului 2012, Sânziana Negru, cu numele de scenă **SIELLA**, lansa primul single, "Love is in the air", artista revine cu "Semne", piesă cu versuri în limba română. Melodia este compusă de Mihai Ristea, iar imaginile din lyric video au fost filmate pe o plajă din Thailanda, unde Sânziana a petrecut o vacanță exotică. După ce a cunoscut succesul ca Vj, Siella s-a orientat către muzică. Single-ul "Semne" este lansat alături de Cat Music.

Siella

ADRIAN TUȚU, câştigătorul primului sezon "Românii au talent", lansează un nou videoclip, "**Averi de sentimente**". Acesta este primul single lansat sub egida casei de discuri **Universal Music Romania** şi prima colaborare a artistului cu **Xonia**. Piesa a fost produsă de **Boier Bibescu,** iar versurile au fost scrise de **Tuțu** şi **Xonia**.

JULIE MAYAYA - primul ei videoclip, "Las-o aşa", realizat în colaborare cu Blazon. De regia clipului s-a ocupat Anthony Icuagu. Piesa a fost compusă de Andre Rizo, Blazon şi Robert Toma.

Julie Mayaya

Muzicieni români din diaspora (VII)

Doru IONESCU

DAN IONESCU (Thornhill, Canada). Considerat cel mai bun chitarist român de jazz în anii '80 – '90, originar din Timișoara, Dan a cântat practic cu mai toți marii instrumentiști români ai genului. L-a văzut la Sibiu pe marele Radu Goldiş, la sugestia tatălui său, şi de atunci a fost vrăjit pe vecie de instrument. Pe care l-a cultivat în toate felurile posibile (reduse, la noi, în comunism, dar şi după...), ajungând ca în Canada să-şi direcționeze ambii băieți în aceeaşi direcție. A căutat să se perfecționeze permanent, dar declinul scenei de profil după 1989 l-a obligat în cele din urmă să emigreze. Peste ocean și-a relansat cariera, în prezent înregistrând al nouălea disc. Are doi fii, Gil și Tom, ambii absolvenți ai unor academii de muzică. La ora filmării, prezenta un program cu valențe cultural-educative (în acel caz dedicat spiritului brazilian), la o petrecere românească din Toronto, un proiect la care ține la fel de mult ca la grupurile formate cu marii jazzmani.

TAVI IEPAN şi REZIDENT EX (Germania, Franța, Australia). Ediție specială dublă cu mai mulți muzicieni pop-rock timişoreni emigrați din ultimii ani '80 încoace. Unii au reuşit să cânte până în prezent, alții au trebuit să trăiască dintr-o altă profesie. Dar cu toții au sperat să revină în România şi să se exprime din nou în limba română. Chitarist şi compozitor în mai multe formații rock timişorene – Metamorf, Progresiv TM, dar mai ales Cargo - Tavi Iepan a emigrat în 1988, stabilindu-se la Hamburg. A putut astfel să rămână şi profesional în muzică, lucrând atât în occident cât şi în România. Şi de fiecare dată când a născut un proiect acasă, a chemat alături alți muzicieni emigrați. După mai puțin cunoscutele Sector, Flying Wood şi Locatarii, grupul Rezident Ex este cea mai importantă realizare de grup a sa, cucerind topurile şi marile scene româneşti de la primul concert. Din 2010, i-a strâns pe scenă, în acest grup multinațional, pe chitaristul Adrian Popescu (Paris), basistul Cristian Podratzky (Berlin), Ovidiu Ioncu Kempes (până la urmă revenit în România de la Antipozi) şi pe chitaristul german Matthias Lange, iar în arene cohorte de fani. După un disc în 2012 şi o schimbare la vârf, trupa Rezident Ex a avut puterea să o ia de la capăt cu noul solist Sebastian Simonis!

EXPERIMENTAL Q reuniți în 2010

EXPERIMENTAL Q şi NICOLAE BUCACIUC (Stockholm). Dispărut în anii '80, o dată cu plecarea muzicienilor componenți în străinătate, grupul Experimental Q s-a reunit în 2010 pentru un concert şi un disc, cu membri reveniți din Canada (claviaturistul Eugen Tunaru), Germania (chitaristul Vali Farcaş) şi Suedia. Singurul care a renunțat la muzică, artizanul revederii, Nicolae Bucaciuc are multe de povestit despre cariera sa muzicală şi profesională... cu cântec.

Dar pentru că spațiul tipografic este limitat, vă ofer chiar în aceste zile un alt cadru, mai generos – cartea „Poveşti cu cântec din diaspora. 100 de români şi aventurile lor muzicale" - cu toate profilele de mai sus transcrise pe larg, de la Vladimir Cosma la Nicolae Covaci. Separat, în iulie se va lansa şi un CD – „Discul emigranților. Muzici din diaspora" – care va demonstra ceea ce a fost deja arătat din plin în emisiunile care se vor redifuza zilnic, de la ora 17.00, la TVR 2.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORLOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Corina BURA, Mihai-Alexandru CANCIOVICI, Grigore CONSTANTINESCU, Viorel COSMA, Oana GEORGESCU, Sanda HÂRLAV-MAISTOROVICI, Doru IONESCU, Sorin LERESCU, Florian LUNGU, Benedicta PAVEL, Răzvan RADOS, Carmen MANEA, Ecaterina STAN, Constantin-Tufan STAN, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x